



Digitaliseret af / Digitised by

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
THE ROYAL LIBRARY

København / Copenhagen

Titel: Enhedslisten : Rød-grøn i et nyt årtusinde

Ophav:

Ressourcetype:

Ressourcetype:

Oprindelsesdato: 2002

Emne:Partiprogram, partiprogrammer, program

Opstilling: DA-småtryk. Politik 8

Relateret:

Relateret:

Copyright: Billedet er muligvis beskyttet af loven om ophavsret



Indhold

Oversigt over andre vedtagelser	2
Enhedslistens historie: En venstrefløj i opbrud	3
Udkast til principprogram: Kapitalisme og socialisme i det 21. århundrede	7
Årsmøde 2002: Vedtagelse vedr. selvstændig opstilling til EU-Parlamentsvalget 2004	21
Budget for perioden 2002-2005	22
Årsmøde 2002: Vedtagelse "Hovedprincipper for Enhedslistens EU-politik"	23
Årsmøde 2002: Vedtagelse "Den globale udfordring"	26
Årsmøde 2002: Arbejdsplan for Enhedslisten 2002-2003	30
Vedtægter for Rød Fond samt seneste uddelinger fra Rød Fond	32
Vedtægter for Enhedslisten - De rød-grønne	33
Folketingsmedlemmer og de valgte spidskandidater	36
Valgte revisor, lovudvalg mv.	36
Hovedbestyrelsesvalg 2002-2003	37
Lokalafdelinger og kontaktpersoner	38
Nyttige adresser	bagsiden

Se www.enhedslisten.dk eller ring efter mere materiale

Udover "Hovedprincipper for Enhedslistens EU-politik", "Den globale udfordring" mv. som er trykt i dette hæfte traf Enhedslistens 13. årsmøde d. 12.-14. april 2002 en række andre beslutninger og vedtagelser, der kan ses på www.enhedslisten.dk - se under organisation.
De kan også rekvireres ved henvendelse til landskontoret på telefon 33 93 33 24 eller pr. e-mail til: landskontoret@enhedslisten.dk:

- Udtalelse om Kampen for en anden politik
- Udtalelse om Israel-palæstina
- Udtalelse om socialpolitik
- Udtalelse om København 2002
- Udtalelse om Politisk fup med de gamle
- Vedtagelse om Grønland og Færøerne
- Vedtagelse "Enhedslisten - det queer græsrodsparti"
- Vedtagelse om programdebat
- Vedtagelse om satsning på internationalt samarbejde

Desuden er kan også rekvireres "Et rødt-grønt alternativ", der stadig er gældende som politisk grundlag for Enhedslisten (sidst ændret i 1996).
"Et rødt-grønt alternativ" kan også ses på hjemmesiden: www.enhedslisten.dk.

Tilsvarende gælder "Velfærd for alle" samt vedtagelser om en ny ungdomsorganisation (SUF), vedtagelse om ligestillingsredegørelse, og andre dokumenter fra årsmødet i 2001.

En venstrefløj i opbrud

Enhedslistens historie

AF THOMAS CLAUSEN

Den konservative bølge fra USA og England skyllede også ind over Danmark i begyndelsen af 1980'erne og bragte i september 1982 den konservative partileder Poul Schlüter til regeringstabet sammen med Venstre, Centrum-Demokraterne (CD) og Kristeligt Folkeparti. En borgerlig regering og endnu en runde af Den Kolde Krig tærede på kræfterne hos de små venstrefløjspartier.

Den parlamentariske situation var vanskelig. Efter at Danmarks Kommunistiske Parti (DKP) var gledet ud af Folketinget allerede i 1979, var Venstresocialisterne (VS) i 1980'erne alene om at repræsentere strømninger til venstre for Socialistisk Folkeparti (SF).

Ved valget i 1984 fik VS fem mandater i Folketinget med 2,7% af stemmerne, men to af folketingsmedlemmerne forlod partiet i foråret 1987 og gik over til SF. DKP's stilling var endnu værre med kun 0,7% af stemmerne ved valget i 1984, det dårligste resultat for partiet siden 1929.

Venstrefløjen blev straffet ved valget den 8. september 1987. Ved dette valg var der en vrimmel af partier på venstrefløjen. Fælles Kurs, VS, DKP, De Grønne, Humanisterne og Socialistisk Arbejderparti (SAP) fik i alt 6% af stemmerne, men kun Fælles Kurs klarede spærregrensen og fik fire mandater (2,2%). VS fik kun 1,4% af stemmerne og gled ud af Folketinget.

DKP fik en lille fremgang fra 0,7 til 0,9%. 3,8% af vælgerne stod uden repræsentation i Folketinget. De slagne partier var sat under pres.

Men de slagne partier skulle have endnu en lærestreg. Den fulgte ved valget i maj 1988. Fælles Kurs i Folketinget fik karakter af en gæsteoptræden, 1,9% af stemmerne og ud igen. Der var ingen grund til hovren. Venstrefløjens vælgere blev skræmte ved et valg om NATO og atomraketter. DKP kunne ikke fastholde den lille fremgang og opnåede kun 0,8%. VS oplevede det hidtil dårligste valg i partiets 20-årige levetid: 0,6%, det vil sige fra 2,7 til 0,6% fra 1984 til 1988.

På en kongres kort efter valget erkendte VS, at partiet politisk og organisatorisk var slidt op, og besluttede at satse på en valgteknisk fællesliste med et politisk minimumsgrundlag.

DKP vedtog på sit landsmøde i september 1988 at undersøge mulighederne for en valgalliance, som skulle være bredere end bare et valgforbund med VS. Der blev lagt op til en rød-grøn alliance mellem DKP, De Grønne, VS, SAP, Humanisterne og Fælles Kurs og andre progressive kræfter.

VS var indforstået med DKP's forsøg på at skabe en bredere alliance, men havde ikke megen fidus til Fælles Kurs. Fra januar 1989 og et halvt år frem førte VS og SAP på den ene side og Fælles Kurs på den anden side en niveauløs polemik om indvandrer- og flygtningepolitikken hos Fælles Kurs, som blev beskyldt for at være racistisk. Og brede kredse i DKP ville heller ikke have Fælles Kurs med. Til gengæld sparede dette opgør formentlig Enhedslisten for en masse ballade senere.

De Grønne meldte selv fra til et erklæret socialistisk projekt. Og Humanisterne blev efter nogen tøven afvist på baggrund af deres kontakter til nyreligiøse strømninger, og de forsvandt ud af det politiske billede. Senere ønskede Danmarks Kommunistiske Parti/ Marxist-Leninister (DKP/ML) også at blive optaget, men de blev afvist som organisation.

Nød lærte nøgen venstrefløj at spinde i 1989

Enhedslisten var fra starten et svært projekt. Denne sammensmeltning af politiske kræfter, som førhen havde stemplet hinanden som henholdsvis stalinister og venstrestremister, skyldtes ikke kærlighed ved første blik. En lang række historiske modsætninger skulle overvindes.

I april 1989 henvendte VS og SAP sig til DKP for at påbegynde indsamlingen af anmeldere til en enhedsliste. Fra den 1. juli blev valgløven skærpet, så det blev vanskeligere at samle underskrifter. DKP havde samlet underskrifter, så partiet var opstillingsberettiget på liste K, mens VS og SAP ikke var opstillingsberettiget. DKP svarede, at man var indforstået med, at VS og SAP samlede underskrifter til en »rød-grøn fællesliste«. SAP og VS gik i gang og indsamlede underskrifterne. SAP's medlemmer gjorde en overordentligt stor indsats. De satte sig et mål på 10.000 underskrifter, som de indsamlede helt alene. En kraftpræstation af det absolut mindste af de tre partier.

På et pressemøde den 28. april 1989 kunne repræsentanter for DKP, VS

og SAP fremlægge et fælles udkast til et valggrundlag for »Enhedslisten - Den røde og grønne fællesliste«. Hovedpunkterne var: Global ansvarlighed - aktiv dansk miljøpolitik. Brud med den blinde vækst, aktiv dansk fredspolitik, nej til fremmedhad og racisme, ligestilling, udvidelse af faglige, sociale og demokratiske rettigheder, arbejde til alle, tryghed i ansættelsen, en skatterefor der beskatter rige og virksomhederne, ja til folkepension, ja til en bedre offentlig sektor og væk med Schlüter-regeringen.

Der skulle være et rødt og grønt flertal i Folketinget, mindst 30 EF-modstandere i Folketinget som kunne sikre en ny folkeafstemning om dansk suverænitetsafgivelse, øget enhed i arbejderklassen, og så skulle de tre partier og de partiløse på venstrefløjen i fællesskab bryde spærregrensen ved det næste valg.

Udsigten til succes var måske ikke alt for god. Programmet virkede lidt tyndt, bar præg af at være et kompromis, hvor der blev appelleret til tidens nye miljøånd som en samlende faktor. Det fægede ikke umiddelbart, men gav i midten af 1990'erne Enhedslisten et forspring i Folketinget i miljøpolitikken.

Enhedslisten holdt sit første årsmøde den 2.-3. december 1989 i Albertslund. Over 200 partimedlemmer og partiløse deltog i årsmødet, der var præget af livlige diskussioner og en god stemning.

Enhedslisten så dagens lys i 1989, et skelsættende år hvor forandringerne i Østeuropa og i Sovjetunionen lettede venstrefløjens samarbejde.

Sammenbruddet i øst i årene 1989-1991 betød umiddelbart en svækkelse af det socialistiske alternativ, hvad enten systemet i øst blev opfattet som socialistisk, statskapitalistisk, socialimperialistisk eller hvad der nu var af opfattelser på venstrefløjen.

Men sammenbruddet i øst befriede også kommunister, venstresocialister og trotskister fra 1970'ernes og 1980'ernes lejrtenkning og fra den opslidende strid om holdningen til systemet i øst og dets betydning i verdenshistorien.

Viljen til at tilnærme sig hinanden, samtidig med at der blev formuleret politik i lange baner og diskuteres i en uendelighed, var til stede. Der var vilje til omstilling, ikke mindst fordi der blev mere og mere sammenfald i kritikken af kapitalismen, nationalt og globalt. Håbet om en anden samfundsudvikling end kapitalismen, drømmen om et retfærdigt, frit og socialistisk samfund og den fælles erfaring fra fælles sociale, faglige og politiske kampe skabte et fællesskab og et bæredygtigt projekt.

Fra partier til parti

Det første årsmøde i 1989 havde paradoksalt nok ikke nogen indflydelse på Enhedslistens politik eller struktur. Enhedslisten var stadig et samarbejde mellem selvstændige partier, der hver for sig havde vetoret i alle spørgsmål. Årsmødet kunne blot vedtage enkelte politiske udtalelser, ligesom der blev valgt tre partiløse ind i bestyrelsen. Disse havde dog ingen vetoret.

De tre partiers opmærksomhed på indbyrdes styrkeforhold gjorde det svært for enkeltpersoner at præge den politiske linie, når de skulle se på, at tre partier holdt fast på deres vetoret, som var en nødvendighed for partierne, men en forringelse af Enhedslistens muligheder for at tiltrække nye kræfter. Partiernes magt holdt ikke længe. Frem mod det andet årsmøde den 22.-23. september 1990 i Gladsaxe var partierne indstillet på at opgive vetoret og slå sig til tåls med en beskedne partiudpeget repræsentation i den nu i hovedsagen årsmødevalgte bestyrelse.

Selv om vetoret og den partiudpegede bestyrelse forsvandt allerede på det andet årsmøde var par-

tiernes reelle indflydelse stadig stor. Kommunistisk Arbejderparti (KAP) søgte således optagelse i Enhedslisten, hvilket blev forpurret af DKP, men allerede næste år blev KAP optaget uden sverdslag.

Folketingsvalget i 1990

Kort efter andet årsmøde blev der udskrevet folketingsvalg til den 12. december 1990. Der var taget et hurtigt initiativ for at lade kendte EF-modstandere opstille på Enhedslistens liste, heriblandt forfatteren Ebbe Klevedal Reich og Jens-Peter Bonde, medlem af Europa-Parlamentet for Folkebevægelsen mod EF.

Indsatsen i valgkampen bar præg af at det kneb med den fælles organisering af indsatsen. Resultatet blev 55.000 stemmer (1,7% - et plus på 0,3 i forhold til resultatet for DKP og VS ved valget i 1988). Initiativet med at skaffe markante EF-modstandere i Folketinget slog ikke igennem, men bidrog utvivlsomt til Enhedslistens fremgang. Indadtil havde dette initiativ dog givet dønninger og uenighed om fordelingen af valgkredse.

Umiddelbart efter valget vedtog et flertal i Enhedslistens bestyrelse, at der skulle startes en ny underskriftindsamling for så hurtigt som muligt at generhverve opstillingsretten, imens DKP tog endnu et partiopgør om holdningen til det fælles projekt, inden det gav sin tilslutning til at fortsætte med liste Ø som parlamentarisk grundlag.

Det parlamentariske gennembrud

Af allerstørste betydning for Enhedslistens udvikling var Danmarks stillingtagen til EF's udvikling til Den Europæiske Union i 1992. Den konservative statsminister Poul Schlüter havde erklæret Unionen for stendød ved folkeafstemningen om EF i 1986. Samme Poul Schlüter havde ikke desto mindre også aflivet forestillingen om nationalstaternes beståen.

Enhedslisten forbandt kampen for Danmarks nationale selvstændighed med visionen om et demokratisk Europa af ligeberettigede lande for at skabe et alternativ til det Ført Europa, der med Maastricht-traktaten af 1992 skulle have fælles mønt, militær, flygtninge- og asylpolitik samt flere flertalsafgørelser på bekostning af de nationale parlamenter.

Enhedslisten havde pæn andel i det sensationelle danske nej den 2. juni 1992 til Maastricht-traktaten, men var omtrent lige så overrumplet over folkeafstemningens resultat som alle andre og kunne ikke forhindre, at unionstilhængerne bevarede initiativet og sammen med SF kreerede et nationalt kompromis om undtagelser fra Maastricht-traktaten på områder, hvor traktatens bestemmelser endnu ikke var trådt i kraft.

Trods det efterfølgende nederlag ved folkeafstemningen den 18. maj 1993 om den samme Maastricht-traktat og de danske undtagelser havde Enhedslisten vundet respekt blandt EU-modstanderne. Udviklingen af politik på så godt som alle områder, alternativ fremtoning, en langsomt, men dog voksende organisation og så den konsekvente EU-modstand i skarp kontrast til SF's ja ved folkeafstemningen i 1993 bar Enhedslisten ind i Folketinget med 3,1% af stemmerne og seks mandater ved valget den 21. september 1994. De seks nye folketingsmedlemmer var: Jette Gottlieb, Søren Søndergaard, Keld Albrechtsen, Frank Aaen, Bent Hindrup Andersen og Bruno Jerup Nielsen.

Valgsejren blev begunstiget af Enhedslistens status som eneste opstillingsberettigede parti uden for Folketinget, i høj grad som følge af den ændrede valglov, der gjorde det sværere at samle stillere. Ved valget i 1994 var liste Ø således det eneste alternativ til de dengang otte partier på Christiansborg.

EU-modstanden blev fortsat et kendetegn frem til folketingsvalget den 11. marts 1998, hvor Enhedslisten fik 2,7% (et tab på 0,4 i forhold til 1994) og fem mandater. Folketingsgruppen måtte sige farvel til Bent Hindrup Andersen og Bruno Jerup Nielsen. Nyvalgt blev Søren Kolstrup. EU-modstanderne kunne ikke forhindre et ja ved folkeafstemningen om Amsterdam-traktaten i maj samme år. Det gjorde næppe den store forskel, at Enhedslisten kom med et socialistisk NEJ til traktaten, men heri lå en langsigtet afvisning af nationalismen. Enhedslisten havde til gengæld sin andel i det sensationelle danske nej til euro'en ved folkeafstemningen den 28. september 2000 efter en opfindsom kampagne med daværende statsminister Poul Nyrup Rasmussen som Pinocchio-figur.

Lys på magten

Nyrup-regeringen blev fra dens tiltræden i 1993 til dens nederlag i november 2001 båret oppe af et økonomisk opsving. Samtidig skete der en dramatisk forøgelse af værdien af jord og fast ejendom, og den økonomiske ulighed i samfundet voksede. Ikke blot formuerne voksede, men der blev også flyttet andele fra len til profit.

Forskellene mellem rige og fattige blev større, i verden og i Danmark. Denne udvikling skete herhjemme parallelt med monopoliseringen af erhvervslivet og udbredelsen af økonomisk kriminalitet med de omfattende selskabstømninger og bank- og forsikringskandaler. Dansk økonomi er under forvandling. Der foretages store investeringer i udlandet, mens udenlandsk kapital overtager danske nøglevirksomheder. Denne globalisering - måske den sidste fase i en 200-årig proces hen imod skabelsen af det kapitalistiske verdensmarked - faldt i Danmark i 1990'erne sammen med det økonomiske opsving.

Enhedslisten har fra midten af 1990'erne vedholdende fremhævet regeringens bagatellisering af arbejdsløshedens omfang og har kædet det sammen med udstødningen af de svageste og fattigste af arbejdsmarkedet og holdt fast i, at de arbejdsløse og de udstødte skal have sociale og økonomiske rettigheder og frem for alt arbejde på normale løn og arbejdsvilkår.

Det har været en kamp mod officielle arbejdsløhedsstatistikker og uden mediebevågenhed før sommeren 1999, hvor pludselig milliardoverskridelser i budgettet for aktivering af arbejdsløse satte fokus på meningsløs aktivering af de arbejdsløse og på et enormt spild af menneskelige og økonomiske ressourcer.

Enhedslisten kunne ikke forhindre begrænsningerne i de arbejdsløses rettigheder som for eksempel nedskæringen i dagpengereetten fra syv til fire år under en socialdemokratisk statsminister, men kunne yde aktiv støtte til arbejdskampe: esbjergensiske buschauffører, århusianske skraldemænd, sygeplejersker og gymnasielærere over hele landet, storkonflikten i 1998. Folketingsgruppens solidariske arbejdsmarkedspolitik og fortsatte forsøg på at sætte lys på de økonomiske magthavere i samfundet pillede ved glorien over det økonomiske opsving.

Dette arbejde berettigede den vanskelige dobbeltrolle i tiden fra 1994 til 2001, at være en del af det parlamentariske grundlag for en socialdemokratisk ledet regering for at opnå konkrete forbedringer og samtidig være den mest ihærdige opposition for at kunne vise, at der er et alternativ til kapitalismen og til den herskende politik, hvad enten det er at møde på A.P.Møllers generalforsamling som kritiske aktionærer eller at kræve nationalisering af energiresourcerne i Nordsean.

Stort hoved og lille krop

Erkendelsen af at væsentlige samfundsændringer ikke kommer alene gennem arbejdet i Folketinget er en del af Enhedslistens fælles grundlag. På den ene side har folketingsgruppen og hovedbestyrelsen lært nye områder af det politiske håndværk og har generelt holdt sig fri af alle andre partiers kræmmermentalitet, men på den anden side mangler der stadigvæk et strategisk socialistisk projekt.

Enhedslisten har et stort hoved og en lille krop. Folketingsgruppen fylder meget - og selvom kroppen, medlemsorganisationen - vokser, så er den stadig forholdsvis svag. Der er jo et paradoks i, at det parti, der mere end noget andet fremhæver betydningen af fællesskab, organisering og kollektivitet på alle niveauer i samfundet, har så lille en organisation.

Måske kan de sidste års store medlemsfremgang fra 1000 medlemmer i 1993 til 2.500 i 2002 gøre det muligt for Enhedslisten at være med til at skabe større aktivitet uden for Folketinget, ikke mindst fordi der blandt de indmeldte er mange unge, hvilket førte til, at der i foråret 2001 blev skabt en ny selvstændig ungdomsorganisation, Socialistisk UngdomsFront, SUF, som har tilknytning til Enhedslisten.

Støtteparti og opposition

Med 90 mandater som det magiske omdrejningspunkt blev Enhedslisten både efter valget i 1994 og efter valget i 1998 en nødvendig del af et flertal, først for en regering bestående af Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre, CD og siden for en socialdemokratisk-radikal regering. Vel vidende at regeringen til dagligt oftest ville føre borgerlig politik. På næsten samme måde som regeringsdannelsen blev den årlige forhandling og afstemning om finansloven en begivenhed, hvor principperne blev sat på spidsen.

Enhedslisten håndterede de fleste år situationen ved at forhandle så

langt som muligt, og så endt med at stemme imod den samlede finanslov. I 1996 lykkedes det at indgå en finanslovsaftale med regeringen og SF og få en række ikke ubetydelige forbedringer igennem - mod blot at undlade at stemme til finansloven. CD's ubehag ved at være i finanslovsforlig med venstrefløjen var så stort, at CD umiddelbart derefter forlod regeringen.

Enhedslistens dobbeltrolle gjorde det på den ene side muligt at indgå kludetæppe-forlig med regeringen som ved finanslovsforhandlingerne i 1996, et samlet indgreb som Pinsepakken i 1998 og forbedringer for de ældre i forbindelse med finansloven for 2001, mens der på den anden side var tale om dyb og principiel opposition vedrørende EU, NATO og Kosovo-krigen, behandlingen af flygtninge og af de arbejdsløse og udstødte.

Enhedslisten har grebet enhver chance for at opnå forbedringer for mennesker og miljø, men er også en opposition, der markerer selvstændige og systemoverskridende synspunkter:

En ny landbrugs- og miljøpolitik med økologi som det samlende krav.

En konsekvent modstand mod yderligere EU-integration.

Afsløring af selskabstommere og økonomiske skandaler.

Trafikpolitik til fordel for kollektiv trafik og bløde trafikanter.

Flygtninge- og indvandrerpolitik der bygger på menneskerettigheder og anstændighed.

Retspolitik, hvor retssikkerhed er andet end et slagord.

Udvikling af velfærdsstaten.

Syv år som støtteparti og som behård opposition svækkede alligevel gennemslagskraften, når valget kom til at stå mellem den ene og den anden Rasmussen - Socialdemokratiets Poul Nyrup Rasmussen og Venstres Anders Fogh Rasmussen, og når masser af vælgere ikke kunne se forskel. Det kostede stem-

mer ved valget i november 2001, selv om Enhedslisten under valgkampen afslørede endnu et hul i skattelovgivningen ved at påpege, at over 200 multinationale selskaber med forretninger i Danmark ikke betaler skat her i landet trods milliardomsætning.

Liste Ø fik 2,4 % af stemmerne, et tab på 0,3 og et mandat færre. Folketingsgruppen sagde farvel til Jette Gottlieb, Søren Kolstrup og Frank Aaen. Nyvalgte blev Line Barfod og Pernille Rosenkrantz-Theil.

Valget gav en borgerlig regering af Venstre og Konservative med Dansk Folkeparti som støtteparti. Den nye regering spillede ud med renlivet borgerlig politik, med massive nedskæringer på miljøområdet, kulturen, bistanden til de fattige lande i verden og med angreb på flygtninge og indvandreres og fagbevægelsens rettigheder. Enhedslisten lagde i sin modstand mod denne politik ud med at påpege, hvorledes regeringen holdt sine valglofter til de rigeste i samfundet, imens Dansk Folkeparti for at blive regeringens støtteparti blev kritiseret for at svigte vælgerne om sociale forbedringer.

Enhedslistens egen sociale profil blev skærpet med en Robin Hood-kampagne om at tage fra de rige og give til de fattige, hvilket gav anledning til en ideologisk diskussion med Venstre om engelsk middelalders Robin Hood.

På den måde fik kampagnen anno 2002 med titlen »Balladen om Robin Theil« og med undertitlen »En sorgmunter historie om dansk politik« en helt utrolig aktualitet.

Internationalt kaldte krigen i Palæstina på aktiv solidaritet med det palæstinensiske folk, og den konkrete udformning af EU-modstanden førte til debat som en opvarmning til det danske EU-formandskab i efteråret 2002.

Kapitalisme og socialisme i det 21. århundrede

Dette udkast til principprogram for Enhedslisten skal danne grundlag for den videre programdiskussion og skabe en debat om socialistisk strategi fremover, såvel i Enhedslisten som i en dialog med den øvrige venstrefløj

Vedtaget på Enhedslistens
11. årsmøde den 19.-21. maj 2000

1. Blind vækst

Kapitalismen har skabt en voldsom økonomisk vækst. Og mange almindelige mennesker i den rige del af verden lever i dag under økonomiske og sociale forhold, som ingen kunne have forestillet sig i forrige århundrede. Det skyldes ikke bare den økonomiske vækst og denne del af verdens udbytning af resten af verden, men først og fremmest den politiske og økonomiske kamp, som fagbevægelsen, arbejderpartierne samt andre sociale og demokratiske bevægelser har ført.

Alligevel dør mennesker overalt i verden af sult, dårlige sociale og helbredsmæssige forhold eller bliver dræbt i forbindelse med krige eller etniske udrensninger. Jordens økologiske balance trues af det tiltagende miljøsvineri og den fortsatte undergravning af naturgrundlaget. Alt det skyldes indirekte eller direkte det kapitalistiske verdenssystem.

Blind vækst er en forudsætning for kapitalismens overlevelse. Kapitalismen fører til øget udbytning af de

mennesker, som er i arbejde. De presses til at producere mere og mere, mens de øgede krav til arbejdskraftens kvalifikationer og effektivitet fører til, at flere og flere presses ud af arbejdsmarkedet. Blind kapitalistisk vækst fører til, at naturgrundlaget smadres. Den øgede ulige økonomiske udvikling og de tilbagevendende økonomiske kriser fører til krige og etniske udrensninger.

Politiske beslutninger, som kunne løse disse problemer, blokeres af, at de økonomiske magthavere øjeblikkeligt reagerer mod lande, der fører en politik, der er i strid med deres interesser. På den måde undergraver kapitalismen også demokratiet.

Derfor er det nødvendigt med et fundamentalt brud med kapitalismen.

Et solidarisk samfund

Enhedslistens mål er et verdenssamfund, der bygger på solidaritet og lige vilkår for alle, og hvor den enkeltes frie udvikling er betingelsen for alles frie udvikling. Et verdenssamfund, hvor hensynet til menneskene og naturen er sat i centrum, og hvor fattigdom, krige og undertrykkelse hører fortiden til.

De borgerlige politikere og samfundsteoretikere tror ikke på muligheden for et sådant »paradis på jorden«. De siger gerne, at f.eks. krige, egoisme og andre misforhold i det nuværende kapitalistiske verdenssamfund i sidste ende kan tillægges »den menneskelige natur«. De forsøger at foregøgle os, at kapitalismen er alle andre samfundsformer overlegen.

Vi er helt uenige. Det er kapitalismen, der indirekte eller direkte skaber krigene, aggressiviteten og egoismen, og den står under alle omstændigheder i vejen for deres forsvinden. Vi tror ikke på, at den såkaldte menneskelige natur udgør en hindring for skabelsen af et retfærdigt og solidarisk samfund. Vi mener tværtimod, at vores handlinger først og fremmest bliver formet af den måde samfundet er organiseret og fungerer på.

Kamp om interesser

Men forskellige grupper eller klasser i samfundet har forskellige interesser. Alt efter hvordan samfundet er indrettet, har nogle klasser flere fordele end andre. Derfor er der op gennem historien altid foregået en klassekamp om det samfundssystem vi har.

Under kapitalismen er modsætningen mellem arbejderklassen og borgerskabet den grundlæggende klassemodsatning.

Klassekampen antager politiske, økonomiske og ideologiske former og omfatter derfor alle forhold i et kapitalistisk samfund. Gennem vores deltagelse i klassekampen udvikles vores bevidsthed, og det giver mulighed for at udvikle solidariske holdninger.

Et brud med kapitalismen forudsætter en bevidst politisk strategi, som både er baseret på en analyse af det kapitalistiske samfund og nogle visioner for, hvordan vi vil indrette samfundet. Dette dokument er et forsøg på at udvikle en sådan strategi. Men det er klart, at dette ikke er det sidste ord i strategidiskussionen. Den må fortsætte løbende, samtidig med at vi deltager aktivt i klassekampen i hverdagen.

Under kapitalismen er jagten på profit den vigtigste drivkraft. Dette indebærer også, at kapitalismens vækst er det grundlæggende formål med og indhold i organiseringen af stater under kapitalismen. Men den konkrete udmøntning af dette afhænger af styrkeforholdene mellem de forskellige klasser og lag. Det vil sige den styrke, som arbejderklassen, arbejderbevægelsen, de socialistiske partier, miljøbevægelser, demokratiske bevægelser og andre progressive bevægelser har været i stand til at mobilisere.

Sikringen af kapitalens langsigtede interesse i vækst og borgerskabet som den herskende klasse gør det nødvendigt, at stater undertiden lægger sig ud med forskellige grupperinger inden for borgerskabet. Det betyder, at det er nødvendigt, at stater kan optræde som en selvstændig aktør i klassekampen. Undertiden vil man også se, at forskellige dele af statsapparatet agerer i modsætning til hinanden. I

løbet af de seneste 20 år har vi set en tendens til, at statens selvstændige rolle svækkes i mange lande. Nyliberalismen har erstattet statslig styring med markeds kræfternes frie hærgen.

Under kapitalismen er det et lille mindretal af befolkningen, som har den afgørende ejendoms- og råderet over produktionsmidlerne og resultatet af produktionen. Konsekvensen er et samfund, hvor magten koncentrerer hos storkapitalen i samarbejde med topbureaukrater, toppolitikere og lederne af de store interesseorganisationer. I den forstand kan man tale om, at kapitalismen har udviklet sig til monopolkapitalisme.

At storkapitalen er blevet absolut dominerende i verdens økonomi betyder dog ikke, at konkurrencen mellem kapitalisterne indbyrdes er afskaffet. Konkurrencen er stadig det grundlæggende i de indbyrdes relationer mellem kapitalister og kapitalgrupper – herunder de såkaldte transnationale selskaber.

Jagten på profit har gennem historien drevet kapitalismen til at underlægge sig hele jorden. Denne jagt på kapitalistisk vækst og profit kommer i dag til udtryk gennem en stigende økonomisk globalisering, der har store konsekvenser såvel sociale som miljømæssige.

2. Den globale kapitalisme

Imperialisme via globalisering

Siden begyndelsen har svaret på kapitalismens kriser været udbredelse af kapitalismen. Gamle produktionsformer er gået under og nyt territorium er erobret af kapitalismens ekspansion. I sidste halvdel af 1800-tallet var svaret på en krise stor ekspansion i Afrika, Latinamerika og Asien. Det var den klassiske imperialismes glansperiode.

Kolonialisme var en af flere former, denne ekspansion kom til udtryk på. Tendensen til ekspansion kaldes ofte »kapitalens internationalisering« og viser sig bl.a. ved en stigende international handel og investeringer.

Også 1970'ernes økonomiske krise blev mødt af strategier for global ekspansion. Efter en periode siden anden verdenskrig, hvor nationalstaten var den afgørende ramme for profitjagt (kapitalakkumulation), satte store selskaber og de vigtigste industrimagters regeringer en proces i gang hen mod større økonomisk integration på globalt plan.

Denne strategi er gennemført i etaper. Reagans og Thatchers nyliberale offensiv fra begyndelsen af 80'erne førte til store forandringer, ligesom murens fald dels åbnede for ekspansion i den tidligere østblok, og andre steder flyttede styrkeforholdene til fordel for den globale kapital.

Målet for kapitalen er dog ikke bare ekspansion over nyt territorium. Målet er helt eller delvist at nedbryde eksisterende nationale grænser for at bane vejen for en økonomi, der er globalt organiseret. Der er derfor ikke så meget tale om større økonomisk samkvem mellem nationer – dvs. internationalisering – men om en økonomi, der ikke hæmmes eller styres af nationalstatslig regulering. Det har allerede stor betydning for kapitalens sammensætning og for nationalstaten.

I stedet for nationale industriers produktion til hjemmemarkedet foregår den store profithest (kapitalakkumulation) nu i transnationale selskaber, der producerer i store dele af verden til verdensmarkedet. Nationalstaterne er i mindre grad rammen om produktion og salg og mister betydning for kapitalens ekspansionsstrategi, der langt hen ad vejen er grænseover-

skridende, uden nationale bindinger. Toldsatser bringes ned, og varestandarder harmoniseres, regler for investeringer harmoniseres eller fjernes, alt sammen til fordel for især den transnationale kapital.

Globaliseringen ses altså tydeligt i afviklingen af statslig intervention, for at fremme kapitalens bevægelighed på tværs af grænserne. På mange områder foregår en massiv overdragelse af magt fra stat til marked, f.eks. i den finansielle sektor, der er blevet liberaliseret i en sådan grad, at ganske få internationale spekulanter kan tjene styrende på at underminere nationale valutaer.

På andre områder opbygges institutioner (f.eks. WTO, NAFTA og EU) for at harmonisere regler til fordel for varernes og kapitalens frie bevægelighed. Beslutninger, der tidligere er truffet på statsligt niveau efter en politisk proces, afpolitiseres ved at blive underlagt de internationale institutioners kompetence. Denne proces fører til en betragtelig afdemokratisering.

I begge tilfælde er det de store industrimagter, som ad politisk vej baner vejen for større råderum for de største kapitalgrupper, der ses som lokomotiverne for kapitalakkumuleringen. De vokser og styrkes politisk og kan gennemtvinge yderligere indrømmelser. På denne måde er globaliseringen selvfors-tærkende.

Globaliseringsprojektet er langsigtet og fuld af modsætninger, men det præger allerede samfundene på mange niveauer. Globalisering ses i opgøret med den interventionistiske stat, der var afgørende for kapitalens udbredelse i perioden fra anden verdenskrig til 70'erne. Den fandtes i flere udgaver: I syd blev den afgørende for opbygningen af et lokalt borgerskab, og i nord førte den vesteuropæiske velfærdsstat til at profithøsten blev hjulpet frem af et stort hjemmemarked.

Dette globale projekt betyder, at modsætningerne mellem de store industrimagter – de interimperialis-tiske konflikter – løses uden de store sværdslag: De er helt enige om de store linjer i den nye økonomiske verdensorden.

Globaliseringen anføres i dag af USA. Over for dette førerskab bruger transnationale selskaber i EU det indre marked som økonomisk platform og unionsprojektet som politisk platform for at vinde større indflydelse på globaliseringen. Det sker med støtte fra den politiske elite i EU og er et afgørende karaktertræk ved EU. Derfor kan vi endnu ikke tale om en helt globaliseret kapital. Selv de største selskaber har brug for stater til at fremme deres interesser.

Et vigtigt politisk udfald af globaliseringen er altså nationalstaternes dalende betydning for kapitalen. Beskyttede hjemmemarkeder, subsidiering og mange andre former for statsintervention har ikke længere samme værdi for kapitalakkumuleringen.

Men nationalstaterne står ikke over for at visne bort. For ét er visionen om den globale økonomi uden nationalstatslig regulering. Noget andet er virkeligheden. For kapitalistisk globalisering har allerede ført til dybe samfundsmæssige rystelser i store dele af verden.

Konsekvenserne af globaliseringen er, at de sociale kløfter inden for og mellem lande graves dybere i et hæsblesende tempo, den sociale udstødelse når nye højder, og miljøproblemerne vokser. Bl.a. derfor skaber globaliseringen ustabilitet. En ustabilitet, der kan føre til radikale samfundsforandringer.

Globaliseringen giver imperialismen – forstået som de store industrimagters kamp for global dominans – et andet udtryk. Som kapitalismen som helhed går også imperialismen ind i en anden fase.

Ikke bare integreres lande i periferien i højere grad i verdensmarkedet. De øgede investeringer gør i de fleste tilfælde de lokale borgerskaber til juniorpartnere for den transnationale kapital. Borgerskaber, som tidligere byggede deres magt på brug af statsapparatet og af hjemmemarkedet, bliver nu de lokale garanter for hurtig integration i den globale økonomi.

Globaliseringen fører ikke til homogenisering, men til øget polarisering. Trods al retorikken om lige muligheder på det globale marked, øges forskellene mellem lande. Kapitalen er da også et stykke fra at være egentlig transnational. I kritesituationer viser det sig ofte, at investeret kapital hurtigt finder vej »hjem« til de store industrimagter. Især i periferien fører globaliseringen til dybere sociale kløfter.

Derfor er det også langt fra alle steder, at forsøgene på at sikre globaliseringsprojektets dominans lykkes. Med globaliseringen nedbrydes på mange måder nationalstaternes evne til at sikre social stabilitet. I mange tilfælde, især i kapitalismens periferi, kolliderer staten helt. Borgerkrige og oprørsbevægelser af vidt forskellig observans udgør derfor stadig en særlig trussel for den globale elite.

Globaliseringen tilsidesætter nationale interesser til fordel for et transnationalt projekt. Derfor møder den enkelte steder også modstand fra hele stater. Disse stater antagoniseres af det såkaldte internationale samfund i en sådan grad, at det ofte fører til sanktionering og væbnet konflikt.

Verden i globaliseringens tidsalder er ikke en stabil verden. Det kan f.eks. være opgør med nationale eliter, der ikke ønsker en hurtig integration i den globale økonomi, fordi det går mod deres interesser (Malaysia, Serbien, Irak, Libyen).

Globaliseringen fører ofte også til

autoritære regimers fald. Autoritære regimer i periferien, som tidligere har nydt støtte fra de store kapitalistiske magter, må i mange tilfælde se sig fjernet af de gamle støtter og erstattet af formelt demokratiske regimer (Chile, Filippinerne, Haiti, El Salvador, Guatemala, Indonesien). I stedet indsættes nye regimer, hvis opgave det er at sikre en transnational elites samfundsmæssige dominans og virke som bolværk mod radikale samfundsforandringer. Demokratiske reformer skal sikre legitimiteten, og en hær af teknokrater i statsapparatet skal sikre reformernes gennemførelse.

Den nye økonomiske verdensorden er altså ikke en stabil verdensorden. Derfor blev Østblokkens sammenbrud ikke fulgt op af omfattende nedrustning eller til afvikling af NATO. Derimod er NATO ved at hævde sig som den globale polititilbeder, der ikke længere skal forsvare et territorium, men forsvare de kapitalistiske stormagters interesser i bredere forstand på hele kloden. Deraf omstillingen til en højere grad af militær mobilitet, som skal sætte NATO i stand til at reagere på alle de krisesituationer, som truer industrimagternes dominans i almindelighed. Dette nye »strategiske koncept« for NATO må derfor ses som en slags militær overbygning på globaliseringen.

Globaliseringens magtcentre skal nedbrydes

Den stadigt større ulighed på verdensplan såvel som i de enkelte lande og den truende økologiske katastrofe: Nødvendigheden af socialismen synes stadig mere indlysende. At lande, der fremstod som parodier på socialismen, er brudt sammen, burde ikke kunne sløre dette billede.

Det er Enhedslistens centrale opgave at genopbygge et troværdigt socialistisk alternativ i Danmark og at støtte udviklingen af dette på verdensplan.

Globaliseringen er ikke et uundgåeligt naturfænomen, men en politisk og økonomisk strategi fra kapitalens side. Og som strategi kan den både slå fejl, bekæmpes og besejres.

Med globaliseringen fjernes mange af de hindringer for kapitalens magt og bevægelighed, som har karakteriseret kapitalismen i store dele af verden i tiden siden Anden Verdenskrig. Den nye kapitalismes ansigt er endnu mindre menneskelig. Den øger skellet mellem rige og fattige, og da en stor del af verdens fattige er kvinder, er disse specielt udsatte.

Derfor er det afgørende for den socialistiske venstrefløj at undgå enhver form for medløberi, apati eller afmagt over for globaliseringen. Der må opbygges og udvikles et socialistisk alternativ.

Det alternativ udvikles gennem daglige kampe i bevægelser, partier og fagforeninger. Det er hér styrkeforholdene grundlæggende ændres. Parallelt må der føres en reformkamp for at nå resultater internationalt, som kan imødegå konsekvenserne af globaliseringen, f.eks. miljøaftaler og aftaler om rettigheder for arbejdere.

Det er samtidig afgørende ikke at bidrage til opbygningen eller styrkelsen af udemokratiske overnationale, eller internationale organisationer, hvis formål er at fremme globaliseringens dagsorden. Disse institutioner, f.eks. WTO, må mødes med en tilbagerulningsstrategi.

Det gælder også EU, som må ses som et led i globaliseringen. Ikke et svar på den.

Hvis venstrefløjen medvirker til styrkelsen af disse institutioner, risikerer det at styrke de højrenationale og -populistiske kræfter, der i dag vender sig mod globaliseringen ud fra helt andre motiver end venstrefløjen.

Opbygning af internationale klassealliancer

Den globale afdemokratisering, der viser sig i de internationale institutioner, som er en integreret del af globaliseringen, gør det nødvendigt at vi bruger det spillerum, der findes på nationalt plan. Lokale tiltag kan medvirke til at begrænse globaliseringens gennemslagskraft og sætte bevægelser i gang i modsat retning. Det står ikke i modsætning til en international strategi.

Ændringer af styrkeforholdene i ét eller flere lande får også indflydelse på styrkeforholdene i andre lande. Ligesom mere favorable styrkeforhold i ét land på længere sigt er afhængig af tilsvarende ændring af styrkeforholdene internationalt.

Globaliseringen giver også på denne måde den socialistiske venstrefløj særlige udfordringer. Velfærdsstatens nedbrydning og de transnationale selskabers magt kan i sidste ende ikke bekæmpes med defensive kampagner. Nostalgi over velfærdsstaten er et umuligt og tomt projekt. Den afgørende opgave er, at styrkeforholdene ændres både nationalt og internationalt.

Globaliseringen gør en række problemer til internationale spørgsmål og gør internationalt samarbejde til noget helt afgørende. Derfor er øget politisk samarbejde over grænserne meget vigtig for Enhedslisten. Fælles kampagner og diskussioner med socialister og progressive kræfter i andre lande er blevet et vigtigt element i enhver socialistisk organisations udvikling.

En tendens der kan ses i EU-kampen, MAI-kampagnen og mange andre steder. En arbejdsform, der kunne ses som opbygningen af »progressive kræfters internationale civile samfund«. En særlig vigtig opgave er opbygningen af en international arbejderbevægelse. På denne måde må den kapitalisti-

ske globalisering modsvarer af en »globalisering fra nedens«.

Den grundlæggende opgave er opbygningen af klassealliancer. Og i en vis forstand har globaliseringen medvirket til, at allianceerne vil have omtrent samme klassemæssige sammensætning i alle dele af verden. Tidligere tiders spekulationer om allianceer i u-lande med »det nationale borgerskab« i den antiimperialistiske kamp er i dag omsonst af to grunde:

For det første slutter de afgørende dele af borgerskabet nu op om globaliseringen. I u-landenes tilfælde er borgerskabet integreret som juniorpartnere. For det andet er de nationale borgerskaber – i de tilfælde hvor de forfølger en nationalt centreret strategi – helt utilbøjelige til at engagere sig i progressive projekter.

Også for arbejderklassen har globaliseringen ført store forandringer med sig. Arbejderbevægelsen er generelt blevet svækket af to grunde: For det første betyder hjemmemarkedets dalende betydning for kapitalen, at det er sværere at tilkæmpe sig indrømmelser. For det andet er frie kapital- og varebevægelser velegnede instrumenter til at spille arbejdere ud mod arbejdere.

På samme måde opsplittes kvinderne, der med øget arbejdsløshed og øget arbejdspris inden for hjemmets fire vægge isoleres og hermed mister muligheden for at organisere sig. Ligesom det er vigtigt at kæmpe for en international organisering af arbejderklassen, er det derfor også vigtigt at opbygge kvindebevægelser, der kan modarbejde globaliseringens konsekvenser for kvinderne.

Systemudfordrende delkampe

Den socialistiske bevægelse er ikke stærk i dag. Bl.a. dette gør det nødvendigt for den socialistiske venstrefløj at udvikle de systemudfordrende delkampe, som kan bidrage

til en genopblussen af den socialistiske bevægelse: For social retfærdighed, demokrati og økologi.

- Den sociale ulighed er i dag større end nogensinde. Det er en direkte konsekvens af den kapitalistiske globalisering.

I de højtindustrialiserede lande er der brug for på en gang at kæmpe imod en voldsom tempoopskrining, udbytning og nedslidning blandt de arbejdende, og imod en øget udstødning og tydelig vækst i den egentlige fattigdom. I de fattige lande drejer det sig yderligere om sult, børnearbejde osv. I næsten alle lande ser vi endvidere – i forlængelse af nyliberalismens nedbrydning af den offentlige sektor – angreb på velfærdsrettigheder, f.eks. sundhed og uddannelse.

På lang sigt er det eneste effektive modtræk solidaritet over grænserne og international organisering.

- »Demokratisering« er blevet et vigtigt slagord i kapitalens strategi for at sikre styrer rundt omkring i verden, som er loyale over for globaliseringsprojektet. »Demokratisering« er i denne sammenhæng en meget begrænset demokratisering. For ikke at blive integreret i kapitalens strategi er det derfor afgørende at støtte netop de kræfter, som arbejder for demokrati i ordets egentlige forstand – folkelig demokratisering, der f.eks. ikke standser ved fabriksporten og i det hele taget ikke accepterer kapitalmagt. Demokrati kan i sidste instans ikke forenes med de kolossale uligheder, som globaliseringen fører med sig.

- Rovdriften på ressourcerne skaber andre vigtige modsætninger for kapitalens globale strategi. Derfor er lokal produktion til lokalt forbrug, styret af et lokalt demokrati, en nødvendig parole i kampen for et alternativ til den nyliberale globalisering. En økologisk arbejdsdeling, som begrænser verdenshand-

len, samt kampen for det økologiske råderum som et princip for forvaltning af ressourcerne.

Gennem disse kampe kan det socialistiske perspektiv genoplives som en national og global bevægelse.

3. En europæisk superstat

EU er blevet skabt for at tilpasse Europa til den europæiske storkapitals behov og er som sådan en del af borgerskabets globale liberaliseringsprojekt. Der er sket en stadig intensivering af EU-integrationen med etablering af rammerne for en egentlig europæisk statsdannelse samt en fortsat liberalisering af samfundene.

EU er stadig formelt et mellemstatsligt samarbejde, men i praksis er man kommet meget langt med at opbygge en overnational superstat. Langt de fleste vigtige beslutninger tages centralt i EU-systemet, og i det nye årtusinde lægges der an til at forcere afgørende skridt i statsopbygningen igennem – stort set uden folkelig godkendelse, endsige accept.

Den økonomiske integration og kapitalkoncentration i Europa er til stadighed blevet øget, ligeså handelen og kapitalbevægelserne mellem de europæiske lande. Indførelsen af det indre marked i 1987 er med til at fjerne de sidste grænser for den fri bevægelighed for varer og kapital.

Kapitalens koncentration har medført, at trans- og multinationale selskaber er blevet styrket økonomisk i forhold til den øvrige kapital. Denne udvikling på det økonomiske plan modsvarer af og er blevet styrket af udviklingen på det politiske plan: Med Maastricht-traktaten i 1993 etableredes fundamentet for en politisk og økonomisk-monetær union (ØMU) på et nyliberalistisk grundlag.

Amsterdam-traktaten i 1999 betød et afgørende skridt i opbygningen af de fælles rammer for en ny europæisk statsdannelse: Den skabte et fælles retligt område i EU med fælles politi og med fjernelse af de indre grænser mellem EU-landene og styrkelse af de ydre (Schengensamarbejdet) og udbyggede den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik ved bl.a. at gøre det muligt for Unionen at udvikle en forvarspolitik, udføre fælles militære aktioner og oprette en fælles hær. Militariseringen af EU foregår helt på NATO's – dvs. USA's – præmisser og underlægger EU NATO's nye »strategiske koncept« fra 1999.

Indførelsen af den fælles mønt euroen i 1999 skaber sideløbende en stærk politisk og økonomisk sammenhængskraft mellem EU-landene.

Opbygningen af en ny europæisk superstat skyldes først og fremmest ønsket om at skabe et indre marked, der kan befordre økonomisk vækst og skabe øget profit. Dernæst ønsket om at styrke den europæiske storkapital i konkurrencen med den amerikanske og japanske.

Derfor arbejder EU også for at indskrænke eller fjerne de landvindinger, som arbejderbevægelsen og de folkelige kræfter har erobret mht. velfærd, demokratiske rettigheder, miljøbeskyttelse osv.

Den økonomiske udvikling som følge af deregulering, privatisering og tilpasning til ØMU's krav har styrket den private sektor og indskrænket den offentlige sektor. Dette sker i konkurrencens hellige navn, især på bekostning af kvinderne, der dels rammes af arbejdsløshed, dels bliver nødt til at varetage opgaver som børnepasning i hjemmene.

Vækst og profitmaksimering er målet. Konsekvenserne er miljøødeleggelse, øget arbejdsløshed, social udstødning og sociale forringelser.

EU's ønske om at inddrage de øst-europæiske lande i EU skal ses i sammenhæng med bestræbelserne på at styrke den europæiske kapital. EU-udvidelsen har til formål at sikre disse områder som investeringsobjekter for den vesteuropæiske kapital, også på langt sigt. Desuden er det et led i udvidelsen af den vestlige interessesfære mod øst, og skal stabilisere områderne sikkerhedsmæssigt. Som sådan er NATO- og EU-udvidelsen to sider af samme sag. Optagelsen af øst-landene, der økonomisk og socialt koster disse landes indbyggere dyrt, sker helt på NATO- og EU-toppens betingelser.

Opbygningen af EU-staten betyder, at magten centraliseres i EU på bekostning af de enkelte medlemslande. EU får i stadig højere grad en overnational karakter. Samtidig får de store EU-lande en stadig mere dominerende rolle på bekostning af de mindre lande. Magten centraliseres i EU's lukkede system, hvor pengemagten via lobbyisme har indflydelse. EU er helt igennem udemokratisk.

I takt med at magten overføres til centralt EU-niveau sker en tilsvarende afdemokratisering af samfundene i de enkelte EU-lande. Afstanden øges mellem befolkninger og beslutningstagere. Det bliver vanskeligere for folkelige bevægelser og organisationer at skaffe sig indflydelse. Øget magt til EU-parlamentet er således ikke ensbetydende med øget demokrati, men medfører først og fremmest en underminering af de nationale parlamenters magt.

EU's nyliberalistiske politik har i løbet af en kort årrække medført store sociale forringelser og en stor omfordeling fra løn til profit. Det europæiske borgerskab har styrket sin position over for arbejderklassen og de folkelige kræfter. EU er derfor en hindring for demokrati, social retfærdighed og socialisme.

At socialdemokratiske/socialistiske partier kommer til magten og administrerer EU's nyliberalistiske politik – evt. med ønske om at realisere den i en mindre asocial og miljøfjendsk udgave – har intet ændret ved dette forhold.

Nyliberalismen er en del af EU's traktatgrundlag, og det vil derfor kræve traktatmæssige ændringer fundamentalt at ændre denne politik. Der synes heller ikke at herske nogen principiel uenighed mellem de borgerlige partier og de toneangivende dele af de socialdemokratiske/socialistiske partier om det nyliberalistiske projekt.

Der er således ingen realisme i disse partiers forestillinger om, at en stærkere EU-stat kan bruges som redskab til at regulere den trans- og multinationale kapital og begrænse dens sociale og miljømæssige ødelæggelser.

Socialdemokraters vision om et »socialistisk EU« er enten rent illusorisk eller benyttes til at foregøgle befolkningen et andet projekt end det, der rent faktisk er sat i gang. Reelt bygger den socialdemokratiske politik ift. nyliberalismen på en defensiv accept af globaliseringen og dens konsekvenser, og den har haft til følge, at såvel socialdemokratiske/socialistiske partier som fagbevægelsens top og dele af fagbevægelsen ikke har noget alternativ til den markedsorienterede politik, der angriber og undergraver velfærdsstaten.

Modstanden mod EU

Enhedslistens modstand mod EU skal ses i forlængelse af vores modstand mod den kapitalistiske globalisering. Det er Enhedslistens mål at opnå en nedlæggelse af EU. Dette kan ske gennem en tilbageværende af Unionen, herunder at stoppe udvidelsen af EU's magtbeføjelser og fratage EU den kompetence, den allerede har.

En dansk udmeldelse af EU er et muligt delmål, så længe et bredt folkeligt flertal går imod EU-integrationen og opbygningen af en EU-stat. Dette vil ikke kun styrke danske/nordiske muligheder for en udvidelse af demokratiet, men vil også skabe alternativer til og betyde en svækkelse af EU på europæisk plan, hvis en dansk udmeldelse trækker andre EU-lande med sig.

Der må arbejdes for alternativer til EU i Europa, hvor alle europæiske lande inddrages, og hvor bl.a. det nødvendige konfliktforebyggende, menneskeretlige, miljømæssige samarbejde kan foregå enten på fælleseuropæisk eller regionalt plan. For at sikre størst mulig grad af demokratisk indflydelse for befolkningerne må udgangspunktet for et samarbejde mellem europæiske lande være et mellemstatsligt og ikke et overnationalt samarbejde.

EU's udvikling til en stadigt tættere økonomisk og politisk union, der bevæger sig i retning af en egentlig statsdannelse, betyder, at også kampen for en rød og grøn politik i stadigt højere grad må føres på europæisk plan.

Også for at realisere en tilbagerulningsstrategi ift. EU er det afgørende, at styrkeforholdene ændres ved at udvikle et stærkt pres fra neden på nationalt og europæisk plan. Samarbejdet må styrkes mellem EU-kritiske folkelige bevægelser, faglige organisationer og demokratiske og socialistiske kræfter på de områder, hvor følgerne af den nyliberalistiske politik er mest omfattende. Der må udvikles kampe, som udfordrer nyliberalismen og EU-systemet – f.eks. på det sociale og miljømæssige område, samt imod den tiltagende militarisering og for et reelt folkeligt demokrati.

Et bredt udsnit af befolkningerne i EU-landene – det store flertal af lønarbejderne, samt de marginaliserede grupper og dele af middel-

klassen, også i de østeuropæiske ansøgerlande – rammes i stigende grad af de miljømæssige og især af de sociale følger af EU's nyliberalistiske politik, og reagerer med apati eller frustration mod den tiltagende aldemedokratisering af samfundene.

Det er helt centralt, at der udvikles en stærk EU-kritisk venstrefløj, som kan være med til at skabe et troværdigt socialistisk alternativ til nyliberalismen og dermed også til EU for denne befolkning, der ellers kan fristes af den populistiske og ekstreme højrefløjs letkøbte EU-kritik med dets udemokratiske og nationalchauvinistiske sigte.

Derfor er det vigtigt at undgå den faldgrube, som det kan være at støtte eller inddrages i et politisk regeringssamarbejde, der ender med at administrere en mildere udgave af den nyliberalistiske EU-politik. Det må for enhver pris undgås at legitimere EU og denne politik. Det hindrer sig ikke, at der fortsat kan føres en reformpolitik og – kamp, der kan bruges til at forsvare eller forbedre levevilkårene for den brede befolkning – på nationalt såvel som europæisk plan.

4. Kapitalismen i Danmark

Som højtudviklet kapitalistisk land er Danmark en fuldt integreret del af det vestlige kapitalistiske system. Gennem medlemskabet af NATO og EU er Danmark i alt væsentligt – politisk, økonomisk og militært – underordnet den amerikanske og vesteuropæiske storkapitals interesser.

Medlemskabet af NATO har betydet opgivelsen af en selvstændig forsvars- og sikkerhedspolitik. Danmark er tilmed et af de europæiske lande, der er mest følgagtig over for USA's udenrigspolitik.

Medlemskabet af EU betyder, at Danmark har opgivet at føre selvstændig handelspolitik, og at muligheden for kontrol med og restriktioner for kapitalbevægelserne er afskaffet. Med accepten af de seneste EU-traktater og Schengensamarbejdet har Danmark betrådt en vej, der fører til afskaffelse af selvstændig økonomisk politik i det hele taget, såvel som af udenrigs- og retspolitik.

Monopolkapitalisme

Danmark har gennemløbet den samme udvikling som de øvrige vesteuropæiske lande, fra overvejende småkapitalistisk landbrugsland til et højtudviklet industrisamfund, med monopolkapitalen som den dominerende kraft inden for borgerskabet – med den forskel, at lønarbejdet i Danmark er langt mere dominerende end i de fleste andre vesteuropæiske lande.

Centralisering af kapital og industrialisering af produktionsprocessen slår også igennem inden for service, handel og nye brancher som informationsteknologi. Den store vækst inden for informationsteknologien har ført til en modsætning i borgerskabet mellem den del af storkapitalen, som er koncentreret inden for de traditionelle industrier, og den del som er koncentreret inden for de nye områder. Denne modsætning kommer konkret til udtryk ved forskellige krav til den politik, de forskellige kapitalgrupper ønsker staten skal føre. Småborgerskabet har traditionelt sin styrke inden for landbrug, fiskeri, transport og detailhandel. Inden for disse områder er småborgerskabet på retur og på vej til at blive udrenset. Til gengæld er der i de senere år vokset et nyt småborgerskab frem inden for bl.a. IT-området, konsulent- og pr-området. Dette har givet den småborgerlige livsform en renaissance. Men også på disse områder ser vi koncentration og centralisering slå igennem,

sådan at den småborgerlige livsform kommer i konflikt med stor-kapitalen.

Den sidste snes år er de store lønmodtagerfonde (ATP, Lønmodtagernes Dyrtdidsfond, pensionskasser og senest arbejdsmarkedspensionskasserne) blevet samfundets største formueansamlinger. Men på trods af, at de er tilvejebragt gennem lønarbejdernes opsparing, og lønmodtagernes repræsentanter er med til at forvalte dem, så fungerer disse fonde i et og alt efter markedsøkonomiske principper.

Det egentlige borgerskab i Danmark udgør et forsvindende mindretal af befolkningen på 2-3 procent. Det drejer sig om den gruppe i befolkningen, som har ejendoms- eller råderet over kapitalen i dens forskellige former, hvorigennem de tilegner sig den profit, der kommer ud af produktionen. Hertil kommer en lang række topledere inden for det private erhvervsliv, højstående embedsmænd inden for den offentlige forvaltning, samt dommere og øverste chefer inden for politi og militær.

Småborgerskabet ejer produktionsmidler, men de er nødt til selv at arbejde for at kunne eksistere. Historisk set har småborgerskabet og dets organisationer spillet en stor politisk rolle i Danmark. Denne position er dog blevet stærkt svækket inden for de sidste 40 år, hvor småborgerskabet også antalsmæssigt er reduceret.

Mellemlagene består af en række meget forskellige grupper i privat og offentlig tjeneste. Ligesom arbejderklassen udnyttes de ved at udføre merarbejde, der tilegnes af borgerskabet. Men de er selv med til i mere eller mindre overordnede stillinger at forvalte forskellige sider af borgerskabets politik, økonomi og ideologi. Mellemlagene udgør en broget gruppe, hvoraf nogle ligger tæt på borgerskabet og andre ligger tæt på arbejder-

klassen. I det hele taget er det næppe muligt at lave en klar skillelinje mellem arbejderklassen og mellemlagene, men det er på den anden side oplagt, at der er en stor gruppe af blandt andet intellektuelle, som hverken tilhører arbejderklassen eller borgerskabet. På nogle områder udvises forskellene i disse år, hvor grupper, der tidligere entydigt tilhørte mellemlagene, får løn og arbejdsvilkår, der mere og mere ligner de vilkår, som dele af arbejderklassen har. Dele af arbejderklassen ansættes på funktionærvilkår og oplever større muligheder for selv at kontrollere den daglige produktionsproces, idet laget af mellemledere nogle steder reduceres kraftigt.

Arbejderklassen udgøres af det store flertal i Danmark, som arbejder som underordnede lønarbejdere i den private og offentlige sektor og udnyttes økonomisk ved at udføre merarbejde i form af produktion og reproduktion af kapital og arbejdskraft. Det drejer sig om faglærte og ufaglærte arbejdere, lavere funktionærer osv.

Hertil kommer en gruppe, som mere eller mindre permanent holdes uden for arbejdsmarkedet. Store dele af denne har på den ene eller anden måde tilknytning til arbejderklassen, men der eksisterer også en ikke uvæsentlig gruppe uden noget egentligt klassetilørsforhold.

Velfærdsstaten

I Danmark – som i resten af Vesteuropa – har staten spillet en afgørende rolle i kapitalismens udvikling. Staten har gennemført en omfattende indblanding i og regulering af økonomien. Den statslige politiks konkrete indhold har afspejlet de politiske og økonomiske magtforhold, men målet har hele tiden været at skabe de bedste muligheder for kapitalismens udvikling. Derfor har statens rolle hovedsageligt været at sikre den do-

minerende kapitalgruppes (storkapitalens) interesser.

I Danmark har staten ikke – sammenlignet med andre vesteuropæiske lande – i nævneværdig grad optrådt som direkte ejer/mejer af produktionsmidler, når bortsæltes fra investeringer i og drift af de traditionelle områder som veje, jernbaner, broer og anden infrastruktur.

Til gengæld har staten engageret sig i næsten alle sider af arbejderklassens reproduktion gennem et veludviklet social-, sundheds- og uddannelsesvæsen. Det er også i høj grad lykkedes at få staten til at varetage arbejderklassens understøttelse i forbindelse med arbejdsløshed, sygdom og alderdom. Det er opgaver, som i de fleste andre højtudviklede kapitalistiske lande hovedsagelig varetages gennem arbejdsmarkedsfinansierede ordninger eller individuelle forsikringer.

Dette positive resultat er opnået gennem politisk og faglig kamp, hvor fagbevægelsens og arbejderpartiernes indsats har været afgørende, samtidig med at det har været muligt at opbygge alliancer med dele af småborgerskabet og mellemlagene i kampen for velfærdsstaten. Således var Det Radikale Venstre stærkt medvirkende til at få indført folkepensionen i Danmark. I det hele taget har bevægelser og alliancer, som er gået på tværs af eksisterende klasseskel, spillet en afgørende rolle på mange områder i Danmark. Inden for de seneste 30 år kan nævnes:

- Fredsbevægelsen, som i en periode i 80'erne havde stor indflydelse på den danske forsvarspolitik.
- Miljøbevægelsen, hvor det mest tydelige resultat var den succesfulde kamp mod atomkraft.
- Kvindebevægelsen, som rykkede afgørende ved en række etablerede

fordomme og var med til sammen med fagbevægelsen at gennemføre ligelønnen formelt. Reelt er den endnu ikke gennemført.

Men disse sejre er ikke noget udtryk for, at staten har skiftet klassekarakter. Med de specielle danske forudsætninger har »velfærdsstaten« tværtimod været – og er stadig – en afgørende forudsætning for kapitalakkumuleringen. En økonomisk forudsætning, fordi den har sørget for tilvejebringelsen af en velkvalificeret arbejdskraft. En politisk forudsætning, fordi »velfærdsstaten« har formidlet de indvælgelser til arbejderklassen, der skulle sikre dennes accept af udbytningen.

Ved årtusindskiftet er »velfærdsstaten« – og dermed det grundlæggende klassekompromis – under voldsomt pres. Staten er i fuld færd med at afvikle væsentlige dele af sit engagement i arbejderklassens reproduktion. Tidligere tiders ens (universelle) ydelser til alle erstattes af individuelle opsparingsordninger, og det ene offentlige kerneområde efter det andet udliciteres og privatiseres.

Drivkraften er kapitalens behov for at finde stadig nye udbytningsobjekter og dens behov for holde prisen på arbejdskraft så lav som mulig. Hertil kommer et voksende pres fra EU's »indre marked« og EU's bestræbelser på at rette medlemsstaternes økonomiske politik i bred forstand ind efter ØMU's liberalistiske principper.

Kampen for at forsvare og udvide den kollektive velfærd baseret på solidariske principper er derfor ved årtusindskiftet en lige så vigtig opgave, som den var for hundrede år siden.

Klassesamarbejdet

Det politiske grundlag for kapitalismens specielle udvikling i Danmark er klassesamarbejdet, som det er blevet formidlet af Socialde-

mokratiet og hovedparten af fagbevægelsen. Klassesamarbejdet har ligefrem antaget institutionel karakter i form af det såkaldte trepartssamarbejde. »Arbejdsmarkedets parter« og stat/amter/kommuner arbejder tæt sammen på alle niveauer om forvaltningen af kapitalismen.

En vigtig forudsætning for dette har været et arbejdsmarked, hvor både arbejdsgivere og arbejderklasse har været velorganiseret og langt hen ad vejen har reguleret deres indbyrdes forhold gennem kollektive aftaler.

Når borgerskabet i den grad har accepteret arbejderbevægelsens indflydelse skyldes det, at de socialdemokratiske politikere og faglige ledere ikke på noget tidspunkt har sat afgørende spørgsmålstejn ved den kapitalistiske orden. Deres rolle har tværtimod været at sikre, at arbejderklassens kamp ikke gik ud over rammerne for det borgerlige samfund.

Betingelsen for at kunne spille denne rolle har imidlertid været, at klassesamarbejdet gav synlige resultater i form af forbedringer af arbejderklassens levevilkår.

Arbejderklassen som samfundsforanderende kraft?

Den danske arbejderklasse er undergået store forandringer i dette århundrede og ikke mindst siden Anden Verdenskrig. Den er vokset støt og roligt, men er samtidig blevet mere broget i sin sammensætning og fremviser i dag en stor spredning hvad angår løn-, ansættelses- og levevilkår. Ikke desto mindre hører den danske arbejderklasse til en af de mest homogene i verden.

De vigtigste udviklingstræk er, at hovedparten af kvinderne i arbejderklassen er kommet ud på arbejdsmarkedet, at mere end 1/3 af arbejderklassen har fået status som

»funktionæransat«, og at ca. 1/3 af arbejderklassen er ansat i den offentlige sektor. Tilsvarende er andelen af »traditionelle« arbejdere (faglærte og ufaglærte) faldet. Det gælder også andelen af industriarbejdere, der udgør knap 20 % af arbejderklassen. Der er dog ikke tale om at industriarbejderne er ved at forsvinde. De sidste 10-15 år er antallet af ansatte i industrien stort set uændret. Hertil kommer den stadig pågående industrialisering af de andre sektorer i økonomien.

Herudover er der – ligesom i samfundets øvrige klasser og lag – en lang række modsætninger i arbejderklassen. I dag er modsætningen mellem dem med tilknytning til arbejdsmarkedet og dem der er »sat udenfor« – langtidsledige, bistandsklienter, førtidspensionister – en af de helt afgørende modsætninger, som dygtigt udnyttes af borgerskabet til at splitte arbejderklassen. Det samme gør sig gældende hvad angår modsætningen mellem danskere og indvandrere.

De senere års eksplosive teknologiske udvikling har skabt nye modsætninger. Dele af arbejderklassen oplever, at der indføres nye fleksible produktions- og ledelsesformer, som både giver nye muligheder og nye problemer. Karakteristisk er det, at der fokuseres mere på individuelle behov og interesser end på fællesskabet og det kollektive. Intet tyder dog på, at disse nye fleksible produktions- og ledelsesformer er på vej til at blive dominerende endsige enerådende i Danmark. Masser af mennesker arbejder stadig i gammeldags hierarkisk organiserede virksomheder og samtidig har det vist sig, at de nye fleksible organiseringsformer fører til stigende udbytning og nedslidning af arbejdskraften.

Der er ikke noget nyt i at arbejderklassen er præget af modsætninger og social og politisk splittelse. Det ændrer da heller ikke ved den

kendsgerning, at den danske arbejderklasse objektivt set har gode forudsætninger for at blive den ledende kraft i en socialistisk revolution:

- Den udgør et klart flertal af befolkningen.
- Den er velorganiseret, veluddannet, fagligt såvel som hvad angår almen viden, og den er velorienteret om hvad der sker i verden.
- Den rummer en betydelig kerne af industriarbejdere med solid faglig organisering og erfaringer fra den økonomiske og politiske kamp.
- De fleste »nye« arbejdergrupper har forbløffende hurtigt tilegnet sig elementære erfaringer om faglig kamp og organisering.

Men de subjektive forudsætninger for at arbejderklassen kan tage kampen op for socialismen er langt fra til stede. Det store flertal accepterer markedsøkonomien og klassesamarbejdet og er da også enige i den reformistiske ideologi. Det viser sig blandt andet ved folketings- og kommunevalg, hvor det store flertal af arbejderklassen støtter Socialdemokratiet og de borgerlige partier.

Dette problem bunder bl.a. i at der i det kapitalistiske samfund er skabt en illusion om det enkelte menneskes virkeliggjorte frihed. Afsløringen af denne illusion kan hjælpe et gennembrud for det socialistiske alternativ på vej. Derfor indebærer en socialistisk strategi også en kulturkamp og en kamp om ordene. Venstrefløjens analyser af kapitalismen bygger på et begrebsapparat, som for mange blot er en lind strøm af fremmedord og kategorier, som det er svært at knytte sammen med erfaringerne i det levede liv i dagligdagen. Det er derfor en stor opgave at videreudvikle de analytiske begreber, således at det enkelte menneske har mulighed for at opleve genkendelsen af egen livssituation i analyserne.

Ud over den ideologiske kamp, hvor højrefløjen for tiden nyder

godt af en midlertidig sejr, lider også arbejderklassens vigtigste organisation – fagbevægelsen – af nogle alvorlige svagheder.

Organisationsprocenten er ganske vist gået støt og roligt i vejret, og fagbevægelsen har spillet og spiller en vigtig rolle i forsvaret for arbejderklassens levevilkår og uddannelsesniveau. Men samtidig er dens kampmuligheder blevet svækket gennem deltagelsen i administrationen af kapitalismen og gennem accepten af et fagretligt system, der knæsetter arbejdsgiverens ret til at lede og fordele arbejdet og begrænser strejkeretten.

Fagbevægelsen har forsømt offensivt at stille krav til organiseringen af arbejdet og til hvad der produceres af hvem og hvor. Hermed har fagbevægelsen isoleret sig i forhold til de nye generationer af arbejdere, som stiller krav om medbestemmelse og demokrati også på arbejdspladserne.

Arbejderklassen har skabt sit eget bureaukrati, der har fået en egen interesse i at bevare »status quo«. De ledende lag i dette arbejderbureaukrati – forbundsledelser, socialdemokratiske ledere på statsligt, amtsligt og kommunalt niveau – er på mange måder dybt integreret i administrationen af kapitalismen. Det gør dem dog ikke til en del af borgerskabet i økonomisk forstand. De er enten valgt eller ansat af arbejderklassen og dens organisationer, og deres status og værdi for borgerskabet som samarbejdspartnere afhænger i sidste instans af, at arbejderklassen accepterer deres lederskab.

5. Kvindefrigørelse

Kvindekamp i Danmark

Enhedslistens mål er frigørelse af begge køn fra patriarkatets undertrykkende strukturer. Ligestilling – i betydningen lige værd og muligheder – er et vigtigt middel til at opnå en sådan frigørelse.

Med 70'ernes kvindebevægelse opnåedes en række fremskridt for kvinder i Danmark, herunder formel ligestilling og ligeløn, fri abort, udbygning af gode børnepasningsordninger mv., som gav kvinder lettere adgang til et betalt job og økonomisk uafhængighed. Dette understøttedes af en udvikling, hvor det blev almindeligt at kvinder fik uddannelse og arbejde.

Der har imidlertid ikke været konkrete fremskridt på ligelønsområdet siden slutningen af 70'erne, og i 90'erne er svælget mellem kvinders og mænds løn blevet stadig større. Denne udvikling skal både ses på baggrund af, at der ikke er tilstrækkelig offentlig opmærksomhed omkring og politisk pres for ligestilling, samt en økonomisk og samfundsmæssig udvikling der giver markedet stadig større råderum. Dvs. en nyliberalistisk politik, som i Europa f.eks. tvinges igennem via EU og ØMU'en. Den har betydning offentlige nedskæringer og privatiseringer med en tiltagende underminering af velfærdssamfundet, flere usikre jobs, nye lønsystemer med individuel løndannelse mv., hvor kvinderne ofte trækker det korteste strå. Nyliberalismen hindrer kvinders ligestilling og frigørelse.

Mange kvinder får først chokket, når børnene kommer. I opdragelsen, i uddannelsessystemet og ved indtræden på arbejdsmarkedet får piger og kvinder at vide, at ligestillingen er opnået, men når børnene kommer, viser det sig at være løgn. Så medfører de skuffede forventninger til arbejdsdelingen i hjemmet og dobbeltarbejdet, at individuelle løsninger som skilsmisse eller deltid bliver løsningen med fattigdom eller dårligere karrieremulighed og lavere løn til følge.

Den økonomiske uafhængighed giver danske kvinder ikke køb på. Derfor må arbejdsmarkedet indrettes, så det tilgodeser de behov, kvinder – og progressive mænd –

har til, hvordan deres arbejdsliv og tilværelse i øvrigt kan hænge sammen. Et fleksibelt arbejdsmarked skal være fleksibelt i forhold til børn, familie og deltagelse i demokratiet.

Angrebene på den offentlige sektor, der de senere år er optrappet og EU-koordineret med den økonomiske tilpasningspolitik til ØMU'en rammer kvinder tredobbelt: Kvinderne tjener deres penge i og er brugere af den offentlige sektor, og det er ydermere kvinderne der tager over, når de tilkæmpede velfærdsgoder som børnepasning og ældreomsorg bliver ringere eller for dyre.

Kvindekampen er global

Kvindeundertrykkelse er et globalt problem. Overalt i verden er det kvinderne, der først rammes af fattigdom, marginalisering og vold. Seksuelle overgreb både i familien og i den tredje verdens sexindustri har et stort antal børn og kvinder som ofre. I nogle lande har kvinder end ikke de mest elementære rettigheder på grund af autoritære styre eller fundamentalistiske religioner. Forfølgelse på grund af køn er ikke asylgrund i de lande, hvis mænd i høj grad er brugere af sexindustrien.

Hvad er det vi vil?

Socialisme er en nødvendig men ikke tilstrækkelig forudsætning for at afskaffe kvindeundertrykkelsen. Så ud over at kæmpe for at få socialisme, er det nødvendigt at gøre op med kvindeundertrykkelsen overalt hvor vi ser den. Den kamp skal kæmpes på arbejdsmarkedet, i hjemmet, i uddannelsessystemet – og i Enhedslisten, idet den også er en del af vejen til socialismen.

Målet er ikke, at alle mennesker skal være ens. Tværtimod er forudsætningen for at både mænd og kvinder kan udfolde sig frit og ligeværdigt, at vi gør op med det borgerlige kapitalistiske samfunds

normer om, hvad kvinder og mænd kan og skal.

Klassekamp er kvindekamp – kvindekamp er klassekamp.

6. Den socialisme vi kæmper for

Fremtidens musik kan og skal ikke komponeres på forhånd – de mennesker, som kæmper mod kapitalismen og dens konsekvenser, skal være komponisterne. Det er dem, som kommer til at bestemme socialismens udformning.

Det udelukker imidlertid ikke, at det er nødvendigt at opstille nogle målsætninger for det socialistiske alternativ, vi kæmper for. En socialisme, der peger frem mod et klaseløst/kommunistisk samfund. Dvs. et samfund, hvor den enkeltes frie udvikling er betingelsen for alles frie udvikling, og et samfund hvor enhver yder efter evne og nyder efter behov.

Bevidstheden udvikles i kampen mod den undertrykkelse, som det kapitalistiske samfundssystem forårsager. Men en af betingelserne for, at denne kamp kan udvikle sig til mere end reformkrav inden for det beståendes rammer, er en forestilling om et andet og bedre samfundssystem – et socialistisk alternativ.

Socialistisk økonomi

Socialisme er et samfundssystem, hvor der produceres for at dække menneskelige behov og ikke for at opnå en profit. Den private ejendoms- og råderet til produktionsmidlerne er ophævet og erstattet af forskellige former for kollektive ejerformer, kendetegnet ved et fuldt gennemført demokrati i forhold til både produktionens indhold og udførsel. Under socialismen stopper demokratiet ikke ved døren til arbejdspladsen eller indkøbsstedet.

Styringen af samfundets økonomiske ressourcer er ikke længere overladt til en lille magtfuld klasse af kapitalister og kræfternes frie spil, men indgår som en meget væsentlig del af det, som alle mennesker er med til at bestemme over. Kapitalistklassens ejendomsret til produktionsmidlerne skal ophæves, fordi den skaber en fundamental ulighed, udbytning og undertrykkelse af de ikke-besiddende. Markedskræfternes frie spil skal standses, fordi de fører til en blind vækst alene drevet af jagten på størst mulig profit. Det skal være slut med profitjagten, fordi den katastrofalt tilsidesætter de menneskelige behov, nedslider og invaliderer arbejdskraften og truer selve naturgrundlaget for menneskeheden.

Den socialistiske revolution erstatter kapitalismen med en demokratisk planlagt og kontrolleret behovsstyret økonomi. Produktionsmidlerne vil blive overtaget af arbejderne på de forskellige virksomheder og vil blive drevet og videreudviklet på basis af et arbejdspladsdemokrati i samspil med de politiske organer, der fastlægger de økonomiske mål og rammer. Udvikling og forbedring af produktion og produktionsmetoder er en løbende proces, som sker i et tæt samarbejde de socialistiske samfundsborgere, der organiseret i brugerkomiteer er med til at drøfte og definere de behov, som produktionen skal opfylde. Arbejderråd, beboerråd og brugerråd er sammen med interesseorganisationer og græsrodsbevægelser vigtige dele af det socialistiske demokrati, hvor deltagelsen i beslutningerne kan ske med forskellig udgangspunkt. Åbenhed og gennemsigtighed i de politiske beslutninger og de økonomiske forhold er hånd i hånd med det direkte demokrati vigtige midler til at sikre, at alle bliver aktive deltagere i styringen af samfundet og ikke blot tilskuere på sidelinjen.

Under socialismen vil forskellige kollektive produktions- og virksomhedsformer kunne udvikles, lige fra stats- og kommunalt ejede virksomheder over produktionskollektiver og kooperativer til virksomheder ejet af beboerforeninger eller andre lokale organisationer og institutioner. Grundlaget for virksomhederne skal være, at de fungerer for at opfylde reelle behov under størst mulig hensyntagen til mennesker og miljø. Derfor skal produktionen som udgangspunkt ske så tæt som muligt på både leverandører og aftagere, men naturligvis afpasset i forhold til produktionens art. En overordnet planlægning og prioritering af produktionen skal derfor spille sammen med et nærdemokrati, der giver arbejderne på de enkelte virksomheder og de lokale demokratiske organer størst mulig råderum til at tilrettelægge en produktion, der opfylder såvel lokale behov som de behov, der skal varetages for hele samfundet.

Socialismen skal være en mangfoldighed af initiativer, der ikke begrænser, men åbner for nye muligheder, så længe det blot sker under hensyntagen til helheden og med det overordnede mål at skabe en bedre tilværelse for alle og ikke kun de få. Socialismen bliver dermed grundlaget for en mere lige fordeling, også på internationalt plan. Fundamentet for et retfærdigt og økologisk bæredygtigt samfund vil være skabt.

Demokratiske rettigheder

Ophævelsen af den private ejendomsret til produktionsmidlerne er således en vigtig forudsætning for socialisme, men den er langt fra tilstrækkelig. Det viser ikke mindst erfaringerne fra de påståede socialistiske samfund, hvor et lille, privilegeret mindretal udøvede et diktatur på bekostning af befolkningsflertallet. De uhyr-

lige forbrydelser mod menneskeheden, der her er begået, har intet med socialisme eller kommunisme at gøre.

Demokrati betyder for os folkets magt. Socialismen skal udvide de demokratiske rettigheder og de personlige og kollektive frihedsrettigheder og gøre dem reelle – ikke indskrænke dem, som vi tidligere har set det gjort i socialismens navn.

Sat på spidsen kan man sige, at kapitalismen giver alle den samme »frie ret« til at vælge mellem huse, vildeboligen eller luksurvillaen – og den samme »demokratiske ret« til at købe sig en avis eller en tv-station som politisk talerør. Friheden såvel som de demokratiske rettigheder er umådeligt skævt fordelt i selv det »perfekte« borgerlige demokrati.

Således er afskaffelsen af den enorme økonomiske og sociale ulighed en forudsætning for og et vigtigt middel til at gøre de demokratiske rettigheder og frihedsrettighederne reelle i det socialistiske samfund. Omvendt kan kun frihed og demokrati sikre, at magten ikke falder i hænderne på et nyt samfundslag, der tilraner sig økonomisk magt og sociale privilegier på befolkningens bekostning. Friheden og de lige muligheder betinger således gensidigt hinanden.

Det socialistiske samfund skal altså ikke bare bevare, men også øge det reelle indhold i de individuelle og kollektive demokratiske rettigheder og frihedsrettigheder, der formelt er gældende i f. eks. Danmark: Forsamlingsfrihed og strejkeret, ytrings- og pressefrihed, religionsfrihed, organisationsfrihed (herunder lige rettigheder for alle politiske partier), mindretalsbeskyttelse, lige rettigheder uanset køn, etnisk baggrund eller seksuel orientering, osv. osv.

Socialistisk demokrati er således langt mere end et kryds ca. hvert fjerde år. Først og fremmest må socialismen bygge på folkets overta-

gelse af magten gennem selvforvaltning i nærmiljøet – i form af arbejder-, bolig-, forbrugerråd m.fl. – som skal sikre, at de involverede har mulighed for at deltage direkte i beslutningsprocessen.

Dette basisdemokrati skal koordineres og suppleres på det overordnede samfundsmæssige plan for at muliggøre en bevidst planlægning af samfundets ressourcer til gavn for mennesker og miljø. Der vil da også være regionale, nationale og endda internationale organer bestående af folkets repræsentanter, som vælges direkte på en sådan måde, at også mindretal får mulighed for at komme til orde og være med til at træffe beslutninger.

Vigtige elementer i forbindelse med valg af repræsentanter vil være åbenhed i beslutningsprocesserne, mindretalsbeskyttelse, en form for tilbagekaldelsesret og rotationsprincipper samt en aflønning af de valgte på samme niveau som dem, de repræsenterer.

Det demokratiske grundlag for det socialistiske samfund er afgørende for, at socialismens mål kan nås. Revolutionen, afskaffelsen af kapitalismens magt, er snarere begyndelsen end slutpunktet for den proces, der skal frigøre menneskeheden.

Modsætninger i det socialistiske samfund

I en længere årrække efter en socialistisk revolution vil der fortsat eksistere rester fra det tidligere kapitalistiske samfundssystem, f.eks. i form af privat erhverv, indtægtsforskelle og udnyttelse af markedsmechanismer. Derfor vil en egentlig klassekamp i en lang periode fortsat være en væsentlig drivkraft i udviklingen.

Udbygningen af andres arbejdskraft skal bringes endeligt til ophør, og der skal opmuntres til en kollektiv organisering af arbejdet. Der vil fortsat foregå en politisk

kamp om produktionsresultatet; hvor meget der skal bruges til at sikre gamle og syge, til uddannelse, fornyelse og udvikling af produktionsapparatet, til kollektive goder mv. Der vil måske være konflikter mellem lokale og centrale niveauer eller mellem forbrugsønsker og økologisk nødvendighed.

Der vil være brug for en fortsat kamp for kvindernes frigørelse, kamp mod diskrimination af etniske minoriteter og seksuelle minoriteter, kulturkamp mod reaktionære fordomme af mange slags osv. osv. Det socialistiske samfund er ikke en statisk idyl, men en fortsat revolutionær proces.

I alle disse konflikter og kampe er frihed og demokrati det socialistiske samfunds centrale redskab til at bekæmpe stagnation, tilbageskridt og nye undertrykkelsesformer – og til at sikre en dynamisk og positiv samfundsudvikling.

Intet givet endemål

Der er intet givet endemål. En demokratisk socialisme vil til enhver tid udformes af befolkningen i samtiden. Ikke desto mindre er det vigtigt at opstille utopier, som bryder med den af kapitalismen dikterede mulighedshorizont og til daglig begrænses af. Med afsæt i den kommunistiske vision om det klasselese samfund drømmer vi om menneskehedens frigørelse. En frigørelse der inden for rammerne af et reelt demokrati befrier menneskets naturlige forudsætninger for omsorg og respekt for mennesker, dyr og hele den skønne klode.

7. På vej mod en socialistisk samfundsomvæltning

Den socialisme, vi arbejder for, skal altså først og fremmest erstatte den nuværende kapitalmagt med hele

befolkningens demokratiske, aktive styring af samfundsudviklingen. Dette ambitiøse mål har naturligvis konsekvenser for de midler og den strategi, vi bruger.

Da socialismen vil fjerne de økonomiske og politiske magthaveres magt og privilegier, kan den kun indføres i forbindelse med et revolutionært brud med kapitalismen og den herskende klasse under kapitalismen – borgerskabet.

Socialistiske revolutioner kan måske nok gennemføres i enkelte lande og forskudt over tid. Men en egentlig igangsættelse af den gigantiske forandringsproces, som socialismen er udtryk for, forudsætter, at revolutionen hurtigt breder sig til de centrale kapitalistiske nationer, ellers vil revolutionen blive slået tilbage af økonomisk og i yderste konsekvens også militær krig fra den omgivende kapitalistiske verdens side.

Den socialistiske revolution kommer ikke af sig selv. Den vokser ud af hverdagens folkelige kampe mod det kapitalistiske samfunds overgreb mod miljø, levevilkår, demokrati og menneskerettigheder. Derfor er målet for Enhedslistens politik at skabe en folkelig organisering og mobilisering for en rød og grøn politik. Enhedslistens repræsentation i Folketinget er et af midlerne til at skabe denne mobilisering.

Klassekamp

Arbejderklassen, det store flertal af befolkningen der er udsat for udbytning, spiller en afgørende rolle i disse hverdagens kampe. Under kapitalismen står arbejderklassen i et objektivt modsætningsforhold til borgerskabet. Kampen om hvad der skal produceres, hvor der skal produceres, hvordan der skal produceres, hvem der skal producere og hvordan resultatet af produktionen skal fordeles, er en grundlæggende kilde til klassekonflikter i et kapitalistisk samfund.

Arbejderklassen har også en styrke i kraft af sin placering i forhold til produktionen. Arbejderklassen kan sætte samfundet i stå, men kan også direkte og umiddelbart overtage kontrollen med produktionsmidlerne og fortsætte produktionen som et led i et opgør med en enkelt kapitalist eller hele borgerskabet.

Gang på gang, når »nytænkende« (borgerlige) filosoffer har erklæret arbejderklassen for ikke-eksisterende og klassekampen for død, er netop den samme, fundamentale klassekamp mellem arbejdere og kapitalejere blusset op på ny få år efter.

Men klassekamp er ikke kun en kamp på arbejdspladsen mellem arbejdere og arbejdsgivere.

Kampen for et bedre liv er også en kamp for et velfærdssamfund i videste forstand. Imod udstødning af de svageste. For fuld dækning af tabt arbejdsfortjeneste for alle, der ikke kan arbejde eller ikke kan få et arbejde. For gratis og gode hospitaler, skoler og institutioner osv.

Og det er kampen for et økologisk samfund, der ikke truer folkesundheden på kort sigt og naturrigdommene, ja, hele menneskehedens eksistens, på lang sigt. Det er kamp for demokrati og folks indflydelse på samfundet. Mod undertrykkelse og diskrimination af enhver art. Og for en fredelig og retfærdig verden, der ikke konstant må leve i frygt for altødelæggende krige.

Solidaritet, aktionsenhed og alliancer

Fundamentet for den socialistiske kamp er solidaritet. Hver for sig kan vi intet stille op mod kapitalmagten. Splittelse mellem arbejdere og arbejdsløse, gamle og unge, kvinder og mænd, indvandrere og indfødte – er gift, ikke bare for socialismen, men også for kampen for en nok så lille forbedring nu og her. »Del og hersk« har

været magthavernes parole siden slavesamfundenes tid.

»Lagkageteorier« om, at dele af arbejderklassen kan få mere, hvis andre får mindre, er farlige. Tværtimod: Jo dårligere forhold det f.eks. lykkes at give de arbejdsløse, jo dårligere forhold kan man slippe af sted med at byde dem, der er i arbejde. Styrkeforholdet mellem klasserne er det afgørende – og splittelse og manglende solidaritet svækker arbejderklassen afgørende.

Derfor er det en helt central opgave for socialister at bekæmpe og overvinde disse splittelser. At opbygge en fælles, solidarisk kamp på tværs af A-, B- og C-hold og på tværs af racer, køn og grænser.

Også på en anden led er målet at overvinde splittelse. Når det drejer sig om bevægelse og aktivitet for et – nok så beskedent – fælles mål, står vi skulder ved skulder med alle, der vil være med. Frem for sekterisk at afskrive dem, der ikke har det samme socialistiske perspektiv som os, opfordrer vi tværtimod alle – også de reformistiske partiers top, hvis de på papiret har samme mål – til sammen med os at gå et nok så lille skridt i den rigtige retning.

Endelig arbejder vi konsekvent for at opbygge alliancer med de mellemag og små selvstændige, som på mange måder også er magtesløse ofre for det kapitalistiske system. Dels ved at få dem med i de kampe, hvor de umiddelbart har samme interesser som arbejderklassen (miljø, fred, velfærd mv.). Men også ved at vi udvikler en politik, der giver antikapitalistiske svar på netop disse gruppers problemer. Det kan f.eks. være krav om, at universitetsforskerne skal have en høj grad af selvbestemmelse og ikke være i lommen på privatkapitalistiske sponsorer. Eller krav om, at en statslig kreditinstitution skal byde små selvstæn-

dige mere menneskelige vilkår end bankerne gør.

Socialismens eneste naturlige modstander er det borgerskab, der udgør en mikroskopisk del af befolkningen. En socialistisk strategi må derfor have som sit naturlige sigte at samle befolkningens overvældende flertal i en samlet front mod kapitalismen.

Reformkamp og bevægelser

De græsrodsorganisationer, bevægelser og kampe, der foregår her og nu, er spirene til den samfundsforandring, vi ønsker. Derfor giver det sig selv, at vi ikke vrænger på næsen af »reformer«. Tværtimod er vi de første til at rejse reformkrav – om det så er et feriekrav i fagforeningen eller et krav i Folketinget om lovforbud mod sprøjtegifte.

Når Enhedslisten tager afstand fra »reformismen« i Socialdemokratiet og SF, handler det således ikke om, at vi tager afstand fra »små skridt fremad«. Men om, at vi ikke tror på classesamarbejdet som vejen til faktisk at få gennemført nogle holdbare reformer. Hverken kapitalejerne eller de skiftende regeringer, der danser efter kapitalens pibe, vil ofre en krone af kapitalens profitter på en reform, hvis ikke de bliver presset til det. Derfor er gode argumenter og gode frokoster bag lukkede døre overordnet set ikke vejen frem – hverken ved overenskomstforhandlingen eller på Christiansborg.

Reformer får man gennemført ud fra en styrkeposition. Og en styrkeposition opnår man kun ved folkelig mobilisering, organisering og aktion, strejker, demonstrationer, ideologisk og kulturel kamp, civil ulydighed osv.

Enhedslistens vigtigste arbejde ligger derfor i bevægelserne; i fagbevægelsen, de uddannelsessøgendes organisationer, miljøorganisationer, internationale solidaritetsorganisationer, fredsbevægelser

osv. Vi arbejder for at disse bliver aktive, kæmpende og demokratiske bevægelser. Ægte demokrati er den bedste garanti mod pamperi og passivitet. Omvendt er aktive medlemmer det bedste udgangspunkt for at skabe et levende demokrati.

Brud med det kapitalistiske system

Vores afstandtagen til »reformismen« drejer sig også om, at vi ikke lader vores kamp for reformer begrænse af det kapitalistiske samfunds snævre rammer. Når vi f.eks. kæmper for det indlysende og i udgangspunktet beskedne reformkrav at afskaffe arbejdsløsheden, er vi således ikke bange for også at bruge de nødvendige midler til at gøre kravets gennemførelse realistisk: At lade staten lave produktionsvirksomheder, at antaste arbejdsgivernes ret til massefyringer, at gennemføre en radikal sænkning af arbejdstiden og mere af samme skuffe – selv om meget af dette bryder med det kapitalistiske systems grundlove.

Hvis kapitalejerne vil blokere for reformer med trusler om kapitalflugt, vil vi ikke pænt opgive og sige undskyld, men tværtimod rejse krav om yderligere indgreb mod kapitalen, der kan vanskeliggøre kapitalflugten: Lukning af Børsen og nationalisering af bankerne f.eks.!

Revolutionens nødvendighed

Enhedslisten har ikke illusioner om, at socialismen bliver virkeliggjort som summen af et antal reformer, gennemført over en længere årrække.

Centrale reformkrav, som f.eks. en definitiv afskaffelse af arbejdsløsheden, kan netop kun gennemføres ved at bryde med det kapitalistiske systems rammer. Og det er en dyrekøbt historisk erfaring, at den samfundsklasse, der sidder på ka-

pitalmagten, ikke godvilligt tillader sådanne brud. Heller ikke selv om et befolkningsflertal står bag ønsket om en samfundsforandring. Den herskende klasse vil bruge alle midler, fra økonomisk sabotage til voldelig undertrykkelse, for at forhindre en sådan udvikling.

Derfor er det nødvendigt at gennemføre en revolution – i betydningen et gennemgribende systemskifte, hvor en mobiliseret og velorganiseret arbejderklasse og dens allierede fratager den herskende klasse de enorme magtmidler, den reelt bestyrer i dag.

Konkret drejer det sig selvfølgelig om overtagelse af de økonomiske nervecentre (arbejderovertagelse af de større virksomheder, demokratisk kontrolleret samfundseje af bank- og kreditvæsen), men også om at erstatte centrale dele af statsapparatet med nye folkemagtsorganer. Frem for alt øjeblikkelig opløsning af politiet og militæret, der gang på gang har vist sig som kapitalmagts sidste, alt for effektive,

allierede. Et socialistisk samfund kan ikke bare »overtage« den nuværende stat, som fundamentalt set er indrettet til at organisere og forsvare netop et kapitalistisk samfund. Det gælder den danske stat, og endnu mere altomfattende den EU-stat, der er under opbygning.

Det er nødvendigt at forberede en sådan revolution. I takt med at der vindes folkelig opbakning til revolutionære brud med kapitalismen, må der opbygges demokratiske folkemagtsorganer, som har den organiserede styrke til at vinde den konfrontation med kapitalmagten, som på et eller andet tidspunkt vil bryde ud. Lige så stærkt som Enhedslisten afviser terrorisme og elitære kup, lige så stærkt afviser vi at bøje nakken og vende den anden kind til i en situation, hvor borgerskabet griber til udemokratisk magtanvendelse.

Enhedslistens hovedopgaver

Folkelig mobilisering og folkelige bevægelser er kernen både i kam-

pen for socialismen og i den daglige forsvarskamp, men socialismen vokser ikke spontant ud af de forskellige bevægelses kampe. Revolutionære partier spiller også en vigtig og nødvendig rolle.

I den daglige kamp skal Enhedslisten virke som inspirator og organisator i de folkelige bevægelser. Enhedslisten skal gennemføre en omfattende analyse af de konkrete økonomiske og politiske styrkeforhold i samfundet for herudfra at lægge en strategi både for den dagsaktuelle kamp og for kampen for socialismen. Enhedslisten skal være med til at opbygge og udvikle kæmpende, demokratiske bevægelser og græsrodsorganisationer. Enhedslisten skal arbejde for at samle og styrke de bevægelser og kræfter, der gennem alliancer kan fremme den fælles kamp. Enhedslisten skal udvikle sig til et parti, som er i stand til aktivt at deltage i og gribe ind i klassekampen. Enhedslistens parlamentariske arbejde er et vigtigt redskab i arbejdet for at opnå disse mål.

Vedtægelse på Enhedslistens årsmøde, april 2002

Vedr. selvstændig opstilling til EU-Parlamentet i 2004

Op til regeringskonferencen vil Enhedslisten bidrage til at samle den stærkest mulige modstand mod den nyliberalistiske offensiv og unionen. På den baggrund fastholder vi, at Enhedslisten ikke skal opstille til EU-parlamentsvalget i år 2004. Vi vil loyalt arbejde inden for og sammen med de eksisterende modstanderorganisationer, så længe der trækkes en klar grænse i forhold til nationalistisk selvtilstrækkelighed, fremmedhad og racisme. Vi vil samtidig bidrage med en klar socialistisk kritik af EU-projektet, og samarbejde på europæisk plan med ligesindede organisationer.

Budget for perioden 2002-2005

	Budget 2002	Budget 2003	Budget 2004	Budget 2005
Indtægter				
Kontingenter	1.380.000	1.420.000	1.440.000	1.470.000
Indsamling	0	0	0	600.000
Hensættelser KV og FV	0	0	0	550.000
Partiskat	511.000	354.000	383.000	402.000
Statsstøtte	1.922.426	1.982.426	2.042.426	2.102.426
EU-oplysning	350.000	350.000	350.000	350.000
Andre indtægter	127.000	133.000	133.000	153.000
Indtægter i alt	4.290.426	4.229.426	4.348.426	5.617.426
Udgifter				
Løn mv.	1.226.000	1.262.000	1.299.000	1.337.000
Husleje og administration	655.000	680.000	700.000	720.000
Medlemsblad	220.000	227.000	234.000	241.000
Rød-grøn i et nyt årtusinde	35.000	36.000	37.000	38.000
Kampagner, materialer, annoncer	175.000	180.000	185.000	190.000
Kvindepol. arb.	10.000	10.000	10.000	10.000
Årsmøder, seminarer, møder	50.000	75.000	100.000	125.000
EU-oplysning	350.000	350.000	350.000	350.000
SUF, støtte og udg. til dobbeltmedl.	35.000	37.000	39.000	41.000
Lokalkontingent og støtte til afd.	520.000	520.000	520.000	520.000
Medie-/propaganda	30.000	250.000	250.000	250.000
Hensat til Rød Fond	220.000	100.000	100.000	100.000
Hensat til FT-valg/valgkamp	0	200.000	200.000	0
Hensat til komm.valg 2001/valg	0	75.000	75.000	0
Folketingsvalg	0	0	0	1.000.000
Kommunevalg	0	0	0	200.000
Afskrivninger	20.000	15.000	15.000	15.000
Andet	52.000	53.000	54.000	55.000
Udgifter i alt	3.598.000	4.070.000	4.168.000	5.192.000
Driftsresultat	692.426	159.426	180.426	425.426
Akk. overskud ovf. næste år	1.683	161.109	341.535	766.961

Hovedprincipper for Enhedslistens EU-politik

Vedtaget på Enhedslistens 13. årsmøde, 12.-14. april 2002

1. Internationalismens perspektiv er globalt

Enhedslistens perspektiv er internationalt, ikke dansk eller europæisk. Hele verden bliver mere og mere sammenhængende, økonomisk, kulturelt og politisk, mens ulighederne og undertrykkelsen bliver større og større. For mange mennesker – især i den rige del af verden – bliver verden også mindre og de fleste destinationer er for de samme kun en overkommelig flyrejse eller bare et museklik på en computer væk her, hvor vi går ind i det 21. århundrede. Et århundrede som efter al sandsynlighed vil blive præget af konfrontationer mellem den fattige verden på den ene side og de riges verden og magtorganer, WTO, USA og EU på den anden. For et internationalistisk og socialistisk parti som Enhedslisten må udgangspunktet for vores politik derfor være globalt. I dag mere end nogensinde før. Det gælder også vores EU-politik, der efter vores mening og ud fra en global synsvinkel kun er et regionalt samarbejde som så mange andre.

Venstrefløjens opgave – i Danmark, på begge sider af Atlanterhavet og i den tredje verden – bliver derfor at skabe en global og folkelig rød grøn alliance som vender sig mod udbytningen og underkuelsen af den fattige del af verden og de fattige i den rige del af verden. En udbytning og en undertrykkelse som udøves af den rige verdens multinationale selskaber m.v. typisk i ledtog med korrupte ledere i udviklingslandene. Samtidig skal kampen rettes mod magthaverne i den rige verden, som vil gøre os alle til gidsler i deres indbyrdes

magtopgør på samme måde som befolkningerne i øst som i vest i sin tid var gidsler i opgøret mellem den kolde krigs magtblokke. Et vigtigt element i denne strategi er nedbrydningen af EU.

2. Nej til nye supermagter

EU projektet handler om at skabe en ny kapitalistisk supermagt, som kan gøre sig gældende på verdensscenen – såvel økonomisk som militært. Denne nye supermagt vil udøve sin magt i samarbejde med klodens anden supermagt, USA. Et samarbejde som ikke mindst vil være vendt mod de fattige og fattigere lande i verden og tjene de multinationales interesser. Samtidig må man imidlertid forudse en – på sigt – farlig rivalisering mellem disse to magter – måske med Japan eller Kina som en tredje part.

3. Bekæmp nationalismen – den danske og den europæiske

EU repræsenterer intet opgør med hverken nationalstat eller nationalisme. Tværtimod repræsenterer opbygningen af denne nye EU-stat blot en rent geografisk større nationalisme, der på en lang række punkter er en gentagelse af den opbygning af de forskellige europæiske nationalstater som fandt sted i 1800-tallet. Der er igen tale om et elitært ovenfra og nedefter projekt, som iværksættes af den økonomiske overklasse samt en elite af embedsmænd og akademikere, fordi den tjener denne classes økonomiske og politiske interesser. Der er igen tale om en proces, hvor befolkningen indoktrineres ind i en

»nationalitet« af statsmagten via bl.a. undervisningssystemet, der eksempelvis kolporterer diverse »historiske myter« opfundet til lejligheden. Som særligt supplement iværksættes nationalistiske bevægelser, sponsoreret af såvel kapital som statsmagt. De mest udtalte eksempler i Danmark i dag er organisationer som Europabevægelsen og Nyt Europa. Disse bevægelser vil typisk betjene sig af et pæner sprog, endog til tider med mere »progressive slogans« end eksempelvis dansk-nationalistiske foretagender som Dansk Folkeparti og Den Danske Forening. Ret beset repræsenterer de euronationalistiske organisationer imidlertid en langt større nationalistisk trussel, fordi deres nationalistiske projekt er identisk med storkapitalens, og fordi projektet går ud på at skabe en ekspansiv kapitalistisk stormagt. Med EU gøres der hverken kål på nationalisme eller nationalstat. Man flytter blot nationalismen fra de gamle nationalstater til det rent fysisk større EU.

Venstrefløjens, som konsekvent har kæmpet mod allehånde nationalistiske udskjelser, har derfor en vigtig opgave i at forstærke kampen mod denne euronationalisme.

4. International magtdeling

Magtens deling og decentralisering er et vigtigt princip for Enhedslisten. Derfor er der i sig selv intet negativt i flere territorialstater – fordi det betegner en magtdeling på den internationale arena og svækker magtens monopolisering på få hænder. En fastholdelse af territorialstaternes Europa – og en

evt. yderligere opdeling (f.eks. Baskerlandet) – giver langt større spillerum for folkelige bevægelser og for krav om demokrati, sociale rettigheder og økologisk produktion. Af samme grund er vi således heller ikke tilhængere af at erstatte det neoliberalistiske EU med en »rød union«, der vil medføre den samme »magtens monopolisering».

Når man som os ønsker en sådan magtdeling følger det også, at mellemstatsligt, internationalt samarbejde mellem territorialstater er et politisk grundvilkår.

EU vil formentlig bryde sammen som følge af forøget folkelig modstand, forsvarskampe mod EU-nedskæringer eller EU's indbyggede modsætninger. Den situation frygter vi ikke, for EU's kollaps er ikke det samme som Europas kollaps.

5. Folkenes selvbestemmelsesret

Enhedslisten går ind folkenes selvbestemmelsesret. Historien har vist alt for mange eksempler på det ulykkelige i, at det er sejherrerne, som trækker grænserne, eller at en eller flere stormagter påtvinger et mindre folk sin vilje. EU's unionsudvikling er tilsvarende en trussel mod de europæiske folks selvbestemmelsesret.

Opfatter mennesker, bosat i et givent område sig som et folk og ønsker dette folk at etablere deres egen stat, skal de efter Enhedslistens mening have ret til det. Dette gælder også for at nævne nogle både aktuelle og vedkommende eksempler Grønland og Færøerne, to lande, der for øjeblikket er inde i en udvikling mod selvstændighed. Men Enhedslisten vil også støtte modstanden mod nationalistiske ledere, som under dække af at ville sikre den nationale selvstændighed, forsøger at udnytte nationalistiske strømninger til at sikre sig øget magt, som vi bl.a. har set det i eks-Jugoslavien. Enhedslisten ser ikke noget selvstændigt perspek-

tiv i at dele verden op i flere nationer.

I spørgsmålet om selvbestemmelsesret er det vigtigt at understrege, at det netop er folkenes selvbestemmelsesret, vi støtter. Det er således et kardinalpunkt for os, at selvstændigheden etableres på et demokratisk grundlag, at mindretal beskyttes og menneskerettigheder respekteres. Ligeledes er det afgørende, at den principielle ret til selvstændighed ledsages af en pligt til – om fornødent via bistand fra internationale mæglere – at gennemføre en retfærdig fordeling af de ressourcer, der tidligere var fælles.

6. Folkelig bevægelse – ikke statsmagt og bureaukrati

Enhedslisten tror ikke på statsmagt og bureaukratier, som midlerne til en bedre verden. Vores lid sætter vi til de folkelige bevægelser. Derfor er det en vigtig delkamp at sikre gode betingelser for bevægelsernes arbejde og deres deltagelse og indflydelse på politiske processer.

I dag arbejder mange bevægelser på tværs af grænser og sproglige forskelle. Der er globale alliancer mod globalisering, europæiske netværk mod EU og internationalt venstrefløjssamarbejde. Dette er positivt og skal udfoldes yderligere. Stadig savnes en større fælles offentlighed, hvor den bredere befolkning, der ikke er direkte involveret i de fælles kampe, er med. Demokrati forudsætter at befolkningerne har direkte mulighed for at påvirke og ændre de samfundsf forhold, der vedrører deres liv.

EU arbejder konsekvent for en neoliberalistisk politik, både på verdensplan gennem WTO og i selve Europa. Systematisk fjernes eller indskrænkes de landvindinger som arbejderbevægelsen og folkelige bevægelser i Europa har erobret mht. velfærd, demokratiske rettigheder og miljøbeskyttelse osv.

Vores svar på dette er ikke at styrke den samme elites magt i et lyseg-

rønt håb om progressiv frelse fra oven. Virkelig forandring skabes fra neden. Vi skal derfor være med til at styrke samarbejdet mellem EU-kritiske græsrodder, folkelige bevægelser, fagbevægelsen, kvindebevægelsen og venstrepartierne i hele Europa i kampen mod nyliberalismen og opbygningen af en militariseret og udemokratisk EU-supermagt. En kamp for at skabe et demokratisk rødt og grønt alternativ i Europa til nyliberalismen og EU, som samtidig kan danne modvægt til højrekræfternes nationalchauvinistiske og fremmedfjendske EU-kritik.

Dette hindrer ikke, at der også kan arbejdes for reformer i Danmark, EU og internationalt, der kan være med til at forsvare eller forbedre levevilkårene for den brede befolkning og samtidig styrke vores alternativ til nyliberalismen og EU.

7. Et Europa af alliancefri nationer

Dansk udmeldelse af EU er ikke et mål i sig selv – men kun et delmål i skabelsen af et Europa, bestående af demokratiske, alliancefri nationer og en verden uden aggressive supermagter. Enhedslisten ser derfor gerne at en dansk udmeldelse af EU sætter gang i en sneboldseffekt, der fører til selve EU's opløsning.

Vi har en vision om et alliancefrit Danmark, der netop frit går sammen med forskellige lande – europæiske som ikke-europæiske i spørgsmål, hvor vi er enige. Vi ønsker et Danmark, der taler med fornuftens og retfærdighedens stemme på den internationale scene i samarbejde med alle, der taler med samme stemme – uanset hvor på kloden, de befinder sig. Vi har altså intet ønske om at etablere en fælleseuropæisk stemme på den internationale arena. Tværtimod skal vi frit kunne alliere os med lande i Stillehavet mod franske atomprøvesprængninger samtidig med at vi eksempelvis til gengæld kan alliere os med Frankrig i spørgsmålet om at imødegå amerikanske

stjernekrigsprojekter. I mange tilfælde er der mere ræson i at lave globale og internationale eller regionale aftaler end aftaler på EU- eller europæisk niveau. Fornuften skal være den permanente alliance-partner i det internationale arbejde – ikke geografien.

8. Levende unionsmodstand

Vi vil søge at begrænse indflydelsen på politikere og bureaukrati fra den europæiske storindustri og dens lobbyister. Vi vil kræve åbenhed om alle beslutningsgange. Vi vil kræve garantier, der tillader de enkelte lande at gå videre med miljømæssige forbedringer. Vi vil arbejde for alle EU- og EØS-landes ret til undtagelser fra generelle regler. Vi vil såvel parlamentarisk som udenomsparlamentarisk modsætte os ethvert initiativ i retning af mere udlicitering og nedrivning af den offentlige sektor, uanset om de kommer fra Danmark, EU eller anden side. Vi vil på enhver måde bekæmpe EU's og unionstilhængerens Schengen-aftale, terrorpakke m.v., som voldsomt indskrænker de demokratiske rettigheder og potentielt kriminaliserer alt solidarisk, fagligt og demokratisk arbejde. Al landbrugsstøtte skal afvikles, og det skal igen være tilladt at indføre veterinære grænser. Vi kører dog ikke på autopilot. I de tilfælde – og de forekommer – hvor der kommer fornuftige forslag fra EU, går vi selvsagt ind for at tilsvarende gøres til dansk lovgivning. Vi stemmer aldrig for forslag, der styrker Unionens magt.

9. Forbeholdene skal forsvares og forstærkes

Forbeholdene er skrøbelige – og efter Enhedslistens opfattelse helt utilstrækkelige. Men der er dog tale om forbehold, som har stor symbolværdi i forhold til befolkningen og bremser vore EU-glade politikere i unionsudviklingen. Derfor kræver Enhedslisten forbeholdene respekteret – og gerne

skærpet sprogligt og indholdsmæssigt, men kun hvis det kan ske uden at bringe dem i fare. Vi afviser unionstilhængerens forsøg på at latterliggøre forbeholdene og unionsmodstanden. Vi vil gerne supplere med yderligere forbehold eller undtagelser på en række områder: det kunne f.eks. være en ægte miljøgaranti, en arbejdsmarkeds-politisk undtagelse, der kunne sikre den danske aftalemodel eller en udenrigspolitisk undtagelse, der bringer Danmark tilbage til forhandlingsbordet i internationale organisationer, således, at EU ikke længere forhandler på Danmarks vegne.

10. Opfordring til Østeuropa: Lad jer ikke indlemme i Unionen

Det er lykkedes EU-toppen at fremstille processen om optagelse af en række østeuropæiske lande i Unionen som noget entydigt positivt og nødvendigt – som noget befolkningerne i Østeuropa nærmest tigger om.

Virkeligheden er, at der er tale om en indlemmelse, der sker helt på de store EU-landes præmisser. De økonomiske og stormagt-politiske interesser, der ligger bag ønsket om udvidelsen, skubber alle andre hensyn til side. Den mulighed som sammenbruddet af Øst-blokken i 1989 skabte for at udvikle et politisk demokrati i de enkelte lande bør ikke tabes på gulvet ved at Østeuropa blot overføres fra at være underlagt en udemokratisk, centralistisk og bureaukratisk union (Sovjetunionen) til en anden udemokratisk, centralistisk, og bureaukratisk union: EU. Enhedslisten vil kæmpe mod de uacceptable vilkår udvidelsen foregår på og vil støtte socialistiske og progressive unionsmodstandere i Østeuropa i deres kamp mod indlemmelsen i EU.

Vi anerkender befolkningernes ret til at træffe beslutning om indlemmelse i EU, og skulle et land demokratisk træffe en sådan beslutning,

f.eks. ved en folkeafstemning, vil Enhedslisten stemme for dets optagelse i EU.

11. Styrk bevægelserne!

Et centralt element i Enhedslistens strategi handler om at styrke internationalt samarbejde fra neden med afsæt i konkrete kampe mod konsekvenserne af EU's nyliberale politik og udemokratiske karakter. Forudsætningen for politiske resultater er massive udenomsparlamentariske mobiliseringer, da de fælles interesser er grænseoverskridende skal samarbejde mellem arbejder-, kvinde-, miljø- studenterbevægelse mfl. ligeledes være det. Samtidig er det centralt at udvikle og styrke samarbejdet på venstrefløjen i Europa både ift. konkrete politiske kampe og ikke mindst om udfoldelse af visionerne for et andet Europa.

Den stærke modstand mod Danmarks tilslutning til EF i 1972 og modstanden mod unionsudviklingen har skabt en enestående politisk situation med relativt stærke selvstændige bevægelser. Bevægelserne spiller en positiv rolle i den offentlige debat om EU og har været et helt nødvendigt redskab i forbindelse med folkeafstemningerne om EU. Enhedslistens medlemmer deltager aktivt i bevægelserne med det formål at styrke EU-modstanden og modstanden mod den nyliberalistiske offensiv.

12. Alternativ til EU-traktaten

Som led i debatten om den planlagte nye EU-traktat i 2004, udarbejder Enhedslisten alternative forslag. Om muligt sammen med andre unionsmodstandere. Målet er at føre kampagne for og udbrede ideer om et alternativt europæisk samarbejde. Vi vil tage initiativ til et alternativt konvent for progressive og EU-kritiske kræfter i Europa.

Den globale udfordring

Vedttaget på Enhedslistens 13. årsmøde, 12.-14. april 2002

Når millioner mister deres arbejde efter en finansiell krise som i Sydøstasien i 1997 og i Argentina i 2001. Når småbønder i u-landene trues på levebrødet af transnationale selskabers øgede magt over markedet. Når privatiseringer sender folk ud i arbejdsløshed og ødelægger den offentlige sundheds- eller uddannelsessektor. Når internationale miljøaftaler undermineres af regler om frihandel. Og når demokratiet tilsidesættes af beslutninger i bureaukratiske og hemmelighedsfulde komiteer, hvor industrien har et afgørende ord. Når den globale ulighed øges, og når internationale miljøindsatser bremses. Så hænger det for Enhedslisten sammen med globaliseringen.

Hvad er nyliberalistisk globalisering – En forvrøvet debat

For få år siden var debatten om globaliseringen forbeholdt et forsvindende mindretal. I dag er den blevet genstand for stor aktivitet og diskussion. Et af kendetegnene ved debatten er fraværet af enighed om de helt grundlæggende spørgsmål, herunder hvad begrebet globalisering overhovedet dækker over. Definitionerne strækker sig fra, at globalisering er »øget international interaktion«, dvs. et vagt sociologisk begreb, over »en global økonomi«, til forsøg på at definere nye træk i den globale kapitalisme som en strategi fra kapitalens side for at tilbagerulle den statslige intervention, som kendetegnede kapitalismen i efterkrigsårene og op til slutningen af 1970'erne. Det er den sidstnævnte definition, som bruges her.

Når vi taler om »globalisering« er det en særlig type økonomisk glo-

balisering, vi har for øje. Den har tre hovedelementer: 1. Offensiven for handelsliberaliseringer (frihandel). 2. Offensiven for finansiell liberalisering. 3. Offensiven for liberalisering af investeringer. Dette er »nyliberalistisk globalisering«. Det er denne globalisering, Enhedslisten vender sig mod.

Globaliseringen er i denne forstand, langt hen ad vejen, et politisk projekt, som fremmes af de stærkeste industrimagter i tæt samarbejde med de multinationale selskaber og finansgiganter. En af forudsætningerne for globaliseringen i dens nuværende form er den teknologiske udvikling, særligt inden for transport og kommunikation. Men den teknologiske udvikling er ikke den drivende kraft bag globaliseringen. Det er kapitalakkumuleringen, de kriser den nødvendigvis fører kapitalismen ud i, og i sidste ende de svar, som magthaverne forsøger at give på denne krise: Kapitalens ekspansion, både nationalt (ind på nye områder, såsom tidligere offentlige ydelser) og internationalt.

Globaliseringen er ikke en naturkraft, men menneskeskabt. Derfor kan vi også opbygge et alternativ. Enhedslisten er en revolutionær socialistisk og internationalistisk organisation, og som sådan forholder vi os til globaliseringen. Vores internationalisme fører os ikke ind i at erklære nationalstatens død, og slet ikke til at afsværgede betydningen af kampen på nationalt plan. Nationalstaten er stadig en vigtig faktor i økonomisk forstand, og er stadig det sted, hvor de politiske styrkeforhold sætter sine spor. Udviklingen på nationalt plan sætter ofte sine spor internationalt, f.eks. i de europæiske befolkningers afvis-

ning af gensplejede produkter og afgrøder. Denne modstand har længe været en vigtig bremse på den bioteknologiske industris forsøg på at vinde større internationalt fodfæste, og det er kommet mange u-landes småbønder til gode. Det seneste eksempel er indgåelsen af en international aftale om gensplejede afgrøder, »Biosafety-protokollen«.

Afvisning af kampen på nationalt plan til fordel for tågede ønsker om nye internationale aftaler, eller abstrakte visioner om en helt anden verdensorden, er derfor en nederlagsstrategi, som risikerer at give den nyliberalistiske globalisering større legitimitet og spillerum. Den nationale kamp er ofte det første skridt. Tages det ikke, kan alle progressive tiltag på internationalt plan blive bremset.

1. De internationale institutioner – Bureaukratisering af kapitalens magt

I de sidste tyve år har tre institutioner fået en stor betydning for, hvordan globale økonomiske forhold udvikler sig: IMF, Verdensbanken og WTO.

Det hører til den officielle nyliberale ideologi, at disse institutioner skal »styre« den vildtvoksende kapitalisme, som især den teknologiske udvikling har skabt. Dette omkvæd bruges ofte til at legitimere de tre institutioners magt.

I virkeligheden foregår der ikke meget andet i de tre institutioner end at sikre, at den nyliberalistiske globalisering bliver gennemtvunget over alt i verden. For IMF og Verdensbankens vedkommende først og fremmest ved at bruge skrappe betingelser for långivning

over for især u-lande med gældsproblemer, for WTO's vedkommende ved at opbygge en disciplin omkring frihandelsregler ved hjælp af truslen om handelsanktioner.

Mange vigtige politiske spørgsmål, som burde behandles i åben demokratisk debat, behandles i dag af en myriade af komiteer, ofte med en stor grad af hemmelighedskræmmeri. Denne bureaukratisering er ikke et hændeligt uheld, men et bevidst forsøg på at unddrage vigtige spørgsmål en reel demokratisk behandling. Intetsteds viser globaliseringsens trussel mod demokratiet sig mere klart end i de tre institutioner, og den måde, hvorpå de multinationale selskabers indflydelse på institutionerne er ved at blive institutionaliseret.

Enhedslistens generelle svar på de tre institutioners styrkelse er, at bekæmpelsen af de tre institutioners magt er en af forudsætningerne for at åbne en ny dagsorden. Deres magt skal ruller tilbage og erstattes af et andet internationalt system.

Det er i den forbindelse vigtigt at pege på en oprustning af FN-systemet. For mens de tre søsterorganisationer er blevet styrket, har FN-systemet omvendt lidt en svækkelse.

Men det er ikke tilstrækkeligt at pege på FN-systemet. FN-systemet har også undergået forandringer til det værre i den senere tid, og selv multinationale selskabers indflydelse er begyndt at vise sig markant, siden det lykkedes USA at få lukket kontoret til overvågning af multinationale selskaber i 1992. Som det længe har været tilfældet med WTO og Verdensbanken, så kan multinationale selskaber tilsyneladende fremover regne med en rolle som privilegerede aktører i FN. De er blevet en magt i sig selv.

2. U-landenes gæld, kapitalens diktatur – Om IMF og Verdensbanken

Særligt siden den mexicanske gældskrise i 1982 er IMF og Verdensbankens magt vokset. Det er

ikke en magt, der vokser henover nationalstaterne. Bag IMF og Verdensbankens politik står først og fremmest G7-landene med USA i spidsen.

Som betingelser for lån til gældsplagede lande har IMF og Verdensbanken stillet betingelser om skrappe nyliberalistiske reformer lige siden gældskrisen, de såkaldte strukturtilpasningsprogrammer.

Under denne overskrift er de gældsplagede lande blevet tvunget til at privatisere, skære ned på offentlige budgetter, og til at liberalisere på handels- og investeringsområdet. Denne politik har skabt større social ulighed, truet bæredygtigheden, og har ikke skabt den vækst, som de to institutioner forudså. Gældskrisen er stadig en realitet. Og størstedelen af gælden er direkte illegitim.

Kun i én forstand er programmerne lykkedes: De har fremmet den nyliberalistiske dagsorden internationalt, og gjort livet lettere for multinationale selskaber og for de store spillere i det internationale finansielle system.

- Vi kræver u-landenes gæld slettet. Den skyldes kun i ringe grad u-landenes egen politik, og er primært skabt af uligheder i den internationale økonomi.

- Vi kræver strukturtilpasningsprogrammerne afskaffet.

- IMF og Verdensbanken erstattes af en international lånemekanisme i FN regi, der giver retten til at udvikle egne udviklingsstrategier, og øget social lighed.

- Vi kræver demokratisering og åbning af beslutningsprocesserne i IMF og Verdensbanken.

3. Frihandlen og WTO – Alle andre hensyn må vige

Mange af de reformer, som lå i strukturtilpasningsprogrammerne, særligt handelsrelaterede reformer, er nu indskrevet i permanente aftaler i WTO-aftalerne. For også WTO bygger grundlæggende på en nyliberal politik.

Dogmet, som er indskrevet i de

mange WTO-aftaler, er grundlæggende, at fjernelse af handelshindringer i sidste ende vil være til alles bedste. Der er ingen tvivl om, at enkelte former for handelsliberaliseringer vil være en fordel for enkelte u-lande, men frihandel som sådan vil først og fremmest være til fordel for markedets stærke aktører – de multinationale selskaber og de stærkeste industrimagter. Enhedslisten vender sig grundlæggende mod den model for verdenshandlen, der fremmes af WTO. Frihandel er ikke en løsning på den globale ulighed, u-landenes økonomiske problemer, og på miljøproblemerne. Frihandlen er en del af problemet.

WTO-aftalerne fra 1994 er så omfattende i deres rækkevidde, at det ligger uden for rammerne af dette dokument at behandle dem alle. Derfor er nedenstående krav alle de mest aktuelle og principielle.

- Enhedslisten arbejder for at erstatte WTO med en anden type handelsorganisation. Opbygget efter princippet om global retfærdighed, social lighed, bæredygtighed og demokrati.

- Til dette formål er »tilbagerulningsstrategien« den strategi, som bedst forener de mange kræfter, som er sat i gang mod WTO.

- Handelssystemet i WTO har skabt krise i de mindst udviklede lande, som i forhold til tidligere internationale aftaler, taber præferencer på verdensmarkedet. I et retfærdigt handelssystem må de mindst udviklede lande have solide præferencer, og der må opbygges et system for garanterede mindstepriser på råvarer.

- I u-landene som helhed skaber WTO-aftalerne store problemer for det fattige flertal. Mest akut er småbønderne truet af WTO's regler for liberalisering af handelen med fødevarer. Vores svar er, at retten til at beskytte egen produktion af fødevarer, skal garanteres. Det skal være muligt at lægge en national strategi for fødevarerikkerhed.

- På flere punkter er det nødvendigt at arbejde for liberaliseringer

af f.eks. EU's handelspolitik. Mest akut er kampen mod eksportsubsidier, som truer mange småbønders levebrød i u-landene.

- På miljøområdet er det nødvendigt at sikre det nationale spillerum. Hvis »retten til at gå foran« undermineres af WTO, vil det lamme kampen for f.eks. højere fødevarerstandarder globalt.

- Det er også nødvendigt at forsvare den internationale miljøkamp, særligt de internationale miljøaftaler. Disse er i dag truet af WTO. Kravet er, at disse aftaler skal stå over WTO's regler for frihandel.

- Patentrettigheder står ikke vores hjerte nær. TRIPS-aftalen om intellektuel ejendomsret i WTO kunne være – og er efter sigende – skrevet af multinationale selskabers lobbyorganisationer. Der er intet positivt i disse regler, og de må bekæmpes.

- WTO er godt i gang med at afvikle demokratiet, selv på meget følsomme områder. GATS-aftalen om liberalisering af handel med tjenesteydelser, herunder mange offentlige ydelser, kan udvikle sig til en omfattende trussel mod de grundlæggende velfærdsydelser. I denne henseende er der intet positivt i GATS-aftalen.

- Enhedslisten vil modarbejde, at WTO får et politisk mandat over flere områder, såsom investeringer.

4. Faglige rettigheder – først og fremmest en kamp fra neden

Mange ser WTO's magt som en slags løfte. Denne organisation – lyder det – kan det, som FN-organisationerne aldrig har kunnet: Sætte sig igennem og sikre aftalernes overholdelse. Derfor ønsker mange, at WTO skal erobre nyt terræn og skaffe sig et mandat over nye områder, såsom arbejdstagerrettigheder.

Det må erkendes at være en fristende tanke. Men den fører ingen vegne.

Det er grundlæggende en forkert strategi at føre et område som ar-

bejdstagerrettigheder ind i en organisation, hvor rettigheder med sikkerhed vil blive afvejet i forhold til økonomiske interesser. Det ville f.eks. blive tilfældet, hvis en sag om faglige rettigheder skal afgøres af et dommerpanel i WTO. Disse paneller og deres forpligtende afgørelser – som kan gennemtvinges ved brug af handelssanktioner – gør ganske vist WTO til en magtfuld institution, men at overlade arbejdstagerrettigheder til dem, kan skabe splittelse mellem arbejdere i hhv. i- og u-lande, fremfor solidaritet.

Enhedslisten vil arbejde for at styrke ILO's muligheder for at styrke de faglige rettigheder på internationalt plan. Grundlæggende opfatter vi dog den daglige kamp og den direkte internationale solidaritet mellem arbejdere som den mest effektive måde til at fremme faglige rettigheder.

5. De multinationale selskaber – Slaget om investeringerne

Det er blevet et udbredt argument for globaliseringen, at den muliggør udvikling i u-landene, takket være de mange direkte udenlandske investeringer, den bringer med sig. Og i beskrivelsen af tilstandene i de mindst fattige lande, beklages det ofte, at »globaliseringen er gået dem forbi«. Den underforståede præmis synes at være, at den store stigning i investeringer over grænserne har skabt en gigantisk pøl af kapital, der blot venter på chancen til få lov til at udvikle u-landene, og som det blot drejer sig om at få andel i for at få smedet lykken.

Men langt størstedelen af de udenlandske investeringer er ikke nye produktive investeringer. Omkring 80% af de udenlandske investeringer i dag dækker over fusioner eller opkøb.

Hvad »udviklingseffekten« af de øvrige investeringer angår, så er den internationale tendens meget klar: Der er sat et stort internationalt pres i gang, ikke mindst på u-landene, for at få dem til at afvikle

regulering af de multinationale selskaber. Det sker allerede i WTO, og Den Multilaterale Aftale om Investeringer (MAI), som led skibbrud i 1998 viste, at der overvejes meget barske planer i EU og USA for at sikre langt større albuering for de multinationale selskaber.

De multinationale selskaber kan ikke demokratiseres. Og de kan ikke spændes for en progressiv dagsorden. Men der er en lang række muligheder for at begrænse deres politiske og økonomiske magt.

Enhedslisten vil arbejde for:

- at et hvert tiltag til at give de multinationale selskaber større magt, gennem internationale aftaler, stoppes,

- at de multinationale selskaber underlægges en række internationale aftaler, primært i FN-systemet, som kan hindre de miljødelelæggelser og overgreb på sociale rettigheder, som ofte følger i deres kølvand,

- at der iværksættes målrettede kampagner mod enkeltvirksomheder, herhjemme og andre steder, som sigter på at imødegå alt fra tiltag mod folkesundheden (som i Novo-Lundbeck-sagen), til støtte til diktaturer (som med virksomheder med investeringer i Burma),

- at de multinationale selskaber i Danmark som i EU fratages deres privilegerede adgang til beslutningstagerne, og at deres politiske magt i det hele taget rulles tilbage.

6. Kasinokapitalismen – Det finansielle system

Nyliberalismens indbyggede modsætninger viser sig tydeligst i den politiske kamp om det finansielle system. Denne kamp blev sat på dagsordenen efter krisen i Sydøstasien i 1997, hvor finansielle liberaliseringer hurtigt viste sig at få katastrofale konsekvenser. Siden har en række nyliberale politikere og økonomer vendt sig mod de rådende tilstande i det finansielle system og krævet kontante politiske indgreb. Men endnu er der intet sket for at

inddæmme kasinokapitalismen. Tværtimod har der siden krisen i Sydøstasien været lagt planer på bordet i internationale institutioner for at sikre yderligere finansielle liberaliseringer.

Til gengæld er der sat bevægelse i gang på flere niveauer. Enkelte regeringer, såsom den canadiske, den finske, den indiske og den malaysiske, taler helt åbent om behovet for at sætte ind over for kortfristede og spekulative kapitalbevægelser. På græsrodsniveau er der for længst sat omfattende kampagner i gang for især Tobinskatten.

- Enhedslisten støtter kampagner for Tobinskatten, og vil arbejde for at den danske regering fremmer Tobinskatten i alle relevante internationale fora.

- Enhedslisten mener ikke, at Tobinskatten er tilstrækkelig. Der skal meget mere til, før det kan lykkes at fjerne spekulationens negative virkninger, såsom den uddybning af den økonomiske krise i bl.a. Sydøstasien, som bl.a. valutaspekulanter var ansvarlige for. Også den frie omveksling må angribes for at skabe et værn mod spekulation.

- Enhedslisten mener også, det mange steder er muligt at gennemføre nationale tiltag mod kasinokapitalismen. Et eksempel er den mekanisme, Chile indførte i begyndelsen af 90'erne, som pålagde kortfristede investeringer en afgift.

- Enhedslisten vil støtte retten til og muligheden for også nationale tiltag mod spekulanterne.

- Liberalisering af kapitalbevægelserne for at skaffe kapital til investeringer, har for mange, mange lande vist sig at være et tvæagget sværd. Kun i få tilfælde er det lykkedes at undgå skadevirkningerne. Derfor vil Enhedslisten støtte forsøg på at oprette systemer, der kan sikre, at kapitalen til investeringer tilvejebringes lokalt. Dette forudsætter bl.a. en ændring af IMF's politik.

7. EU – de multinationales drøm

Det lyder oftere og oftere fra socialdemokraterne og SF, at EU skal sættes til at tøjle markeds kræfterne. De siger, at vi hellere skal være »kritiske indenfor end udenfor«. Desværre hører vi aldrig, hvad den mere præcise dagsorden bag dette EU-løfte lyder på. Måske fordi det hurtigt ville vise sig, hvor skærende kontrasten til virkelighedens EU ville være.

EU er en kapitalistisk supermagt i svøb. Den fødes gennem et tæt samarbejde med USA i de internationale organisationer, hvor begge parter er grundlæggende enige om den samme nyliberalistiske dagsorden. Ofte viser det sig endda, at EU's dagsorden er en kende mere aggressiv i sine krav end USA's. Det er f.eks. tilfældet i WTO i dag, hvor EU mere end USA har arbejdet for at fremme liberaliseringer på investeringsområdet. Multinationale selskaber skal have ret til at investere hvor de vil, når de vil, og stort set på de betingelser, de vil, hvis det står til EU-Kommissionen. Internt og eksternt ruster EU sig til at blive en økonomisk sværvægter. Internt ved at sætte alt ind på den internationale økonomiske konkurrencedygtighed, og eksternt ved at søge at skabe sig fordele i forhold til USA. Udvidelsen af EU synes desværre at følge denne dagsorden nøje.

Og skal denne dagsorden leves ud, så vil vi i de kommende år opleve mange angreb på velfærden og demokratiet fra EU's side. Vores mest effektive våben er benspænd, når vi kan.

- Enhedslisten kræver EU's handelspolitik gjort til et mellemstatsligt anliggende. EU-Kommissionens tætte samarbejde med den europæiske storindustri er på vej til både at afdemokratisere politiklægningen, og underlægge den fuldstændigt de multinationale selskabers dagsorden.

- Enhedslisten vil arbejde for at fremme forståelsen for de multinationale selskabers position i EU-apparatet.

- Enhedslisten vil indgå i europæiske alliancer for at lægge EU's statsledere under pres på en række spørgsmål, såsom det finansielle system og handelspolitikken.

- Enhedslisten tror derimod ikke på, at EU kan gøres til den faktor, som lægger de afgørende bånd på kapitalen. Dertil kræves et helt andet europæisk projekt.

8. De sociale konsekvenser – Angrebet på de fattige, kvinderne, velfærden og demokratiet

Den nyliberale globalisering har trods øgede rigdomme ført til større social og økonomisk ulighed i verden, både mellem Nord og Syd, mellem Øst og Vest og i de enkelte lande. Et fåtal rige er blevet rigere, og et stigende antal fattige er blevet fattigere. Kvinder udgør en stigende andel af de økonomisk og socialt udstødte, som konsekvens af den skærpede konkurrence og øgede deregulering, der følger med de omfattende liberaliseringer af handel og samfundsliv.

Nyliberalismens indskrænkninger af den sociale velfærd uddyber ulighederne, hvad enten det drejer sig om strukturtilpasningsprogrammernes krav om nedskæringer i u-landenes offentlige budgetter eller EU's pres for liberaliseringer af den offentlige sektor eller ØMU'ens stramme finanspolitik. Kvinder over hele verden rammes af nyliberalismen og dereguleringen, da kvinder generelt set er økonomisk og socialt stærkt afhængige af statslig regulering, faglige rettigheder, en offentlig sektor og et godt, helst solidarisk, velfærdssystem.

Strukturtilpasningsprogrammerne rammer kvinder særlig hårdt, når kravet om privatisering af jorden skal imødekommes, da det i mange lande kun er mænd, der kan have ejendomsret. Det betyder, at kvinderne mister brugsretten til den jord, der tidligere var fællesejede.

Udsigten til øget liberalisering af velfærdsydelse (GATS-aftalen) og private virksomheders overta-

gelse af stadig større dele af samfundslivet er desuden en trussel mod demokratiet. Hermed afvikles den demokratiske indflydelse på eller mulighed for styring af den samfundsmæssige udvikling, og sociale ydelser og institutioner underlægges profitbehov i stedet for menneskelige, sociale og demokratiske hensyn.

9. Bevægelsesarbejde og alliancepolitik – Kampen mod nyliberalismen

Den nyliberalistiske globalisering har muliggjort nye internationale og nationale alliancer. I en tid, hvor socialistiske partier og bevægelser ikke har kronede dage, må det hilses velkommen, at meget brede lag i befolkningen er begyndt at samles om kampen mod nyliberalismen, ikke bare i Danmark, men i hele verden.

Den ideologiske kerne i alliancepolitikken må alene af den grund være kampen mod nyliberalismen. I lang tid fremover vil den alliance ikke være af en sådan karakter, at den kan fremsætte omfattende alternativer til den nuværende udvikling. Men de kræfter, der er sat i gang, vil langsomt kunne sætte en anden dagsorden, først på enkeltområder, siden i forhold til den generelle udvikling.

Inden for denne alliance findes kredse med rødder i både arbejderbevægelsen, kvindebevægelsen, en række udstødte eller marginaliserede grupper, og mange fra mellemklasserne.

For Enhedslisten er det vigtigt både at bidrage til at skabe alliancerne hjemme, og at skabe alliancen mellem grupper i Danmark og den internationale bevægelse mod nyliberal globalisering.

Arbejdsplan for

Efter valget, med den nye borgerlige regering, og Enhedslistens forsvindende lille parlamentariske indflydelse, er det vigtigt, at vi tænker i nye baner, når vi planlægger fremtidens aktiviteter.

Det er vigtigt, at vi for alvor får gang i det udenomsparlamentariske arbejde, og derfor skal vi først og fremmest have afdelingerne til at fungere optimalt, som organisatorer for den lokale aktivitet i bevægelserne m.m., Enhedslistens selvstændige markering, samt som social og politisk base for medlemmer og sympatiserer.

Enhedslistens kommunikationslinjer: Uddelingsaviser, pjecer, maillister og hjemmesiden skal bruges mere målbevidst og offensivt.

HB tager initiativ til udarbejdelse af en mediestrategi, der bl.a. bør indeholde tanker om:

- udviklingen af www.enhedslisten.dk
- udgivelse af et gratisblad
- strategi for hvordan Enhedslisten (igen) placeres i radio, TV og aviser
- brug af og samarbejde med venstrefløjens medier bl.a. www.modkraft.dk, Folkets Radio og andre nærradioer/lokal tv og Dagbladet Arbejderen.

Organisationen Enhedslisten skal oparbejde en krop, der passer til hovedet. Derfor har Hovedbestyrelsen nedsat et organisationsudvalg, der skal hjælpe med at trimme og aktivere Enhedslisten, så vi får en græsrodsorganisation, vi kan være stolte af. Dette arbejde samles der op på til oktober, hvor der holdes et udviklingsseminar for hele organisationen, afdelinger, udvalg og ledelse.

Samarbejdet med bevægelserne, græsrodsorganisationer, fagforeninger m.m., har meget høj prioritet, det er i høj grad her vi skal vedligeholde vores goodwill, og finde nye støtter.

Vi skal være med til at udvikle bevægelserne m.m. og give dem retning og indhold. Det er en opgave for hele organisationen (HB, udvalg og afdelinger) at følge, drøfte og inspirere medlemmernes arbejde i bevægelserne m.m.

Den politiske hovedopgave bliver den løbende aktivitet mod den borgerlige VK-regering. Enhedslisten skal målrettet at gå ind i og være med til at udvikle de brede folkelige aktiviteter mod regeringen. Som led heri skal der – i samarbejde med andre – udvikles et alternativ til den nuværende højreregering, som ikke kun bliver den ene Rasmussens afløsning af den anden.

Enhedslisten har som modstanderparti en meget vigtig rolle i mobiliseringen og koordineringen i forbindelse med formandskabet.

Enhedslisten skal som organisation lægge en stor, bred, arbejdsindsats i organisationen »Initiativet for et andet Europa« og »Stop Unionen« der arrangerer de store modtopmøder og EU-aktioner. Samtidig skal Enhedslisten markere og videreformulerer sin egen EU-modstand.

Til EU-topmødet i december skal ingen være i tvivl om Enhedslistens EU-standpunkter.

EU-kampen er vigtig, men det er ikke nok. I protest mod regeringens asociale politik går Enhedslisten på gaden i forlængelse af årsmødet, med en Robin Hood-Turne rundt til alle kroge af landet. Monsun og

Enhedslisten 2002-2003

Enhedslisten samarbejder om initiativet www.bull-dog.dk i protest mod terrorkpakken, og til september protesterer vi mod den udsigtsløse boligpolitik.

Sideløbende med aktiviteterne i forbindelse med EU-formandskabet er det vigtigt at udvikle EU-modstanden og EU-modstandsbevægelserne. Enhedslisten opfordrer derfor medlemmer og sympatisører til at gå ind i JuniBevægelsen, Folkebevægelsen mod EU og andre tilsvarende bevægelser. Bevægelserne er afgørende for kvaliteten af den offentlige debat om EU

og modstanden mod unionsudviklingen – samt et helt nødvendigt redskab til at vinde folkeafstemninger. Enhedslistens og andre progressive kræfters engagement i bevægelserne er vigtige for bevægelsernes fortsatte udvikling.

HB tager initiativ til at få gjort Enhedslisten tilgængelig for alle. Der skal laves en tilgængelighedsstrategi, der sætter delmål op for at få de fysiske rammer gjort tilgængelige samt få en tilgængelig informations og kommunikationsstrategi.

For at fastholde aktivismen, og

give den de bedste udviklingsmuligheder, må vi allerede nu planlægge næste års aktiviteter.

I foråret 2003 afholdes en storstilet Aktiverings-Cirkus Turné, for at sætte fokus på en af samfundets allersvageste grupper. Til efteråret skal de gode forbindelser, vi fik under sidste års Respekt-tour vedligeholdes og udvikles med en opfølger, Respekt-tour 2.

Ikke alle nationale og internationale begivenheder, som Enhedslisten bør reagere på, kan forudses endsige tidsbestemmes. Derfor må nogle udvidelser af den følgende kalender forventes.

2002

April

- 13.: Robin Hood Touren startes på årsmødet og fortsætter ind i maj.
26.-28.: Skolingsseminar.

Maj

- 1.: Arbejdernes internationale kampdag, afdelingerne arrangerer 1. maj.
25.: EU-aktionsseminar, dato endnu ikke fastsat.

Juni

- 23.: Skt. Hans aften.

Juli

- 19.: Miljøministermøde i Sønderborg. De progressive ungdomsorganisationer arrangerer protestaktiviteter.
28.-3. Sommerlejer på Hald Ege Efterskole ved Viborg.

August

- 18.-19. »Initiativet for et andet Europa« arrangerer europæisk konference for progressive kræfter.

September

5. Ministermøde i København om udenrigshandel. Aktiviteter med krav om »fair trade« og slettelse af u-landsgælden.
12.-13. Ministerrådet holder uformelt møde om retspolitikken. »Initiativet for et andet Europa« arrangerer protestaktiviteter mod indskrænkningen af demokratiet og retssikkerheden.
14.-15.: Progressive ungdomsorganisationer fra Norden og andre europæiske lande holder koordineringsmøde.

Landsdækkende aktion i samarbejde med SUF mod de studerendes håbløse boligsituation.

Oktober

- 12.-13.: Udviklingsseminar.

November

- 9.: Krystalnat.
30.: Fødselsdagsfest.

December

- 11.: Fakkeltog mod racisme, indskrænkninger i de demokratiske rettigheder og undergravelse af retssikkerheden.
12.-13.: EU-Topmøde i København.
14.: Fælles europæisk demonstration i København.

Afholdelse af møde i samarbejdet for den anti-kapitalistiske venstrefløj i Europa.

2003

Februar

- 28.-2. marts: Årsmøde.

Forår 2003

Aktiverings-Cirkus Turné.

Efterår 2003

Respekt-tour 2.

Vedtægter for Rød Fond

Som besluttet på Enhedslistens bestyrelsesmøde den 12/4 1997 og ændret af Enhedslistens årsmøde 2001.

1. Navn

Rød Fond.

2. Formål

– at yde støtte til græsrodsaktiviteter med politisk og kulturelt samfundskritisk, rebelsk indhold, – især at yde støtte til aktiviteter, der har svært ved at skaffe finansiering fra anden side, – der kan også ydes støtte i form af »prisuddeling« og andre formål, hvor der ikke ligger en ansøgning, – kun i særlige tilfælde kan der ydes støtte til aktiviteter, der gennemføres alene af Enhedslistens lokalafdelinger, udvalg eller andre organer.

Desuden kan fonden bidrage til løsningen af evt. fremtidige likviditetsproblemer i Enhedslisten – her kun i form af »lån«, mod betaling af en rente svarende til renten på typiske statsobligationer.

Årligt at uddele Enhedslistens græsrodspris bestående af 10.000 kr. Belebets gives til en person eller en organisering, som via sit virke har gjort sig fortjent til at modtage

prisen, men hvor der ikke foreligger en ansøgning. Uddelingen finder sted ifm. Enhedslistens årsmøde.

3. Ledelse og organisering

Rød Fond ledes af en bestyrelse på 6 personer. 5 vælges på årsmødet og en vælges af hovedbestyrelsen. De 5 årsmødevalgte kan ikke samtidig sidde i Enhedslistens hovedbestyrelse. Bestyrelsen fastsætter selv sin arbejdsplan, men skal dog være i stand til at træffe afgørelse også om hastende ansøgninger.

4. Fondens indtægter

Fonden får sine indtægter dels fra årlige bevillinger fra Enhedslisten, dels fra renteindtægter ved anbringelse i statsobligationer eller udlån til tilsvarende forrentning. Enhedslistens bestyrelse vedtager en langsigtet plan, hvor målet er at oparbejde en formue i fonden, hvorved det opnås at de årlige renteindtægter kan finansiere de årlige uddelinger fuldt ud. Således

at fonden ved planens udløb ikke er afhængig af årlige tilskud over Enhedslistens regnskab.

5. Uddeling

Bevillinger af støtte sker i form af: – kontante bevillinger efter ansøgning, – underskudsgaranti, – i særlige tilfælde i form af kortfristede lån.

Længerevarende og/eller større (uden for rammen) lånearrangementer forudsætter rentebetaling svarende til renten på statsobligationer. De årlige bevillinger må ikke overstige den besluttede bevillingsramme.

Der må ikke afholdes udgifter til fondens egen administration eller annoncering (annoncering forudsættes at kunne klares ved diverse gratis-annoncer). Fondens har separate konti, men er en del af Enhedslistens økonomi og revideres af Enhedslistens revisor.

Der må ikke stilles bureaukratiske formkrav til ansøgning eller regnskab (for modtagerne).

Rød Fonds uddelinger

Siden sidste årsmøde har vi støttet følgende:

- SUF
- Bogprojektet om DKP'eren Fredy Madsen
- 4. Maj Initiativet på Vesterbro.
- Fredsakademiet
- REBEL/SUF i Farum
- SUF's Boligkampagne i København
- Monsum
- Ama'r mod Overflødige Motorveje
- Rådet for Bæredygtig Trafik
- Rød Ungdom m.fl.'s krigsmodstand
- SUF i Odense
- Initiativet mod Højredrejning i København
- Globale Rødder
- Nej til Krig og Terror
- 8. Marts arrangement i Svendborg.

Som det ses har Rød Fond støttet Socialistisk Ungdomsfronts aktiviteter en del, ligesom krigen i Afghanistan har sat sine spor blandt modtagerne af penge.

Året græsrodspris gik til den Internationale Kampagne for Iranske kvinders Rettigheder (IKIR) og de bortviste tillidsrepræsentanter fra Rose Poultry A/S.

Vedtægter for Enhedslisten - de rød-grønne

Senest ændret på Enhedslistens
årsmede april 2002

1. Navn

Enhedslisten - de rød-grønne.

2. Formål

Enhedslisten vil arbejde for skabelsen af et socialistisk demokrati i Danmark og internationalt. Enhedslisten opfatter det som en afgørende opgave at sikre samarbejde på venstrefløjen og samling af røde og grønne kræfter. Enhedslisten vil arbejde for venstrefløjsrepræsentation i Folketinget.

3. Medlemskab og kontingent

Man kan blive medlem af Enhedslisten ved at tilslutte sig Enhedslistens formål og betale kontingent som fastsat af årsmødet. Kontingentet opkræves af Enhedslistens landsorganisation. Kontingentet deles mellem landsorganisationen og afdelingerne efter årsmødets bestemmelse.

Hovedbestyrelsen har mulighed for i enkelte tilfælde at fastsætte et særligt lavt kontingent. Medlemskab ophører ved mere end 6 måneders kontingentrestance.

4. Afdelinger

Afdelinger kan oprettes i lokalområder med medlemmer af Enhedslisten.

Oprettelse og nedlæggelse af afdelinger godkendes af Enhedslistens hovedbestyrelse. Afdelinger kan have selvstændig økonomi og egne vedtægter.

Hovedbestyrelsen kan i helt særlige tilfælde give tilladelse til at der oprettes en afdeling ud fra andre kriterier end geografiske.

Hovedbestyrelsen kan også beslutte at en sådan afdeling skal nedlægges.

5. Årsmødet

Årsmødet afholdes som årligt delegeretmøde og er Enhedslistens højeste myndighed. Årsmødet indkaldes af hovedbestyrelsen. Et ekstraordinært årsmøde kan indkaldes af et flertal af hovedbestyrelsen eller 1/5 af medlemmerne.

Hovedbestyrelsen fastsætter et samlet antal delegerede, der fordeles mellem afdelingerne i forhold til antal medlemmer. Den enkelte afdelings delegerede vælges på møder, hvor alle medlemmer skal inviteres. Hvis der er kampvalg benyttes samme valgmetode som ved valg af hovedbestyrelsen

Delegeretkonferencer

Hovedbestyrelsen kan indkalde til besluttende delegeretkonferencer.

6. Hovedbestyrelsen

Enhedslistens hovedbestyrelse består af 21 medlemmer valgt på årsmødet.

Repræsentanter fra afdelinger, der ikke er repræsenteret i hovedbestyrelsen, får rejserefusion til hovedbestyrelsesmøderne.

Når årsmødet vælger hovedbestyrelse må højst 1/5 af hovedbestyrelsen udgøres af fuldtidsrepræsentanter og ansatte i Enhedslisten eller i tilknyttet virksomhed. Det gælder uanset ansættelsesforholdets karakter, omfang og varighed.

Valg af hovedbestyrelse

Anmeldte grupper af delegerede svarende til en eller flere hele enogtyvendele af årsmødets delegerede kan (forud for hovedbestyrelsesvalget i plenum) uden videre få valgt deres kandidater til hovedbestyrelsen i overensstemmelse med den angivne brøkdelt af delegerede, de når op på. Hovedbestyrelsesmedlemmer valgt på denne måde er ikke omfattet af bestemmelsen om begrænsning af antallet af fuldtidsrepræsentanter og ansatte, med mindre der vælges mindst 5 hovedbestyrelsesmedlemmer for det enkelte mindretal. De eventuelt anmeldte mindretalsgrupper har herefter ingen indflydelse på resten af hovedbestyrelsens sammensætning.

Resten af hovedbestyrelsen vælges ved skriftlig afstemning, hvor hver delegeret højst kan stemme på et antal kandidater svarende til halvdelen (oprundet til nærmeste hele tal) af det antal hovedbestyrelsesmedlemmer, der skal vælges. Ikke valgte kandidater indgår på en suppleantliste, prioriteret efter kandidaternes stemmetal.

Suppleanter bliver medlem af hovedbestyrelsen, når hovedbestyrelsesmedlemmer udtræder. Melder hovedbestyrelsesmedlemmer forfald til et hovedbestyrelsesmøde, kan suppleanter ekstraordinært indkaldes til det pågældende møde. Der føres statistik over hovedbestyrelsesmedlemmernes deltagelse i hovedbestyrelsesmøderne på baggrund af en mødeprotokol.

Hovedbestyrelsens funktion

Hovedbestyrelsesmøderne er åbne for Enhedslistens medlemmer. Hovedbestyrelsen tilstræber at

træffe afgørelser i enighed. Ved uenighed træffes afgørelser ved almindeligt stemmeflertal. Hovedbestyrelsen vælger blandt sine medlemmer et arbejdsudvalg på max. 1/3 af sine medlemmer, der kan fungere og udtale sig på Enhedslistens vegne mellem hovedbestyrelsesmøderne. Arbejdsudvalget tegner Enhedslisten i økonomisk henseende. Højest 1/3 af arbejdsudvalget må udgøres af fuldtidsrepræsentanter og ansatte. Hovedbestyrelsen er ansvarlig for Enhedslistens økonomi over for årsmødet. Hovedbestyrelsen fremlægger regnskab og budget for årsmødet. Hovedbestyrelsen ansætter og afskediger ansatte (inkl. sekretærer for folketingsmedlemmer).

7. Urafstemning

Politiske spørgsmål kan afgøres ved urafstemning. Et årsmøde, hovedbestyrelsen eller 10% af medlemmerne kan sætte et politisk spørgsmål til urafstemning. Beslutninger truffet ved urafstemning kan dog efterfølgende ændres af et årsmøde. Stemmeafgivelse ved urafstemning skal altid finde sted på medlemsmøder i afdelingen.

8. Folketingskandidater

Enhedslistens folketingskandidater skal være medlemmer af Enhedslisten.

Forud for hvert årsmøde afholdes en urafstemning om valg af spidskandidater til Folketinget.

Medlemmer, som ønsker at opstille som spidskandidater, tilmelder sig urafstemningen. Hovedbestyrelsen fastlægger for tilmelding hvilke amter/storkredse/1. suppleantpladser kandidaterne skal placeres i. Ved urafstemningen kan hvert medlem stemme på op til 10 kandidater. Resultatet er vejledende for årsmødets valg af spidskandidater og 1. suppleanter.

Årsmødet nedsætter et kandidatudvalg med repræsentanter fra hvert amt/storkreds samt repræsentanter for hovedbestyrelsen.

Kandidatudvalget udarbejder et forslag til kandidatliste. Mindretal og andre kan stille alternative forslag. Valget af spidskandidater sker som et valg mellem de foreslåede hele lister (med amter/storkredse og de dertil foreslåede kandidatnavne og evt. suppleanter). Der stemmes i et antal runder, hvor den liste, der får færrest stemmer i hver runde glider ud. Har en kandidatliste ved den sidste afstemning på årsmødet mindst 2/3 flertal er den vedtaget og endelig. Såfremt en (mindretals)liste ved den sidste afstemning opnår over 1/3 af stemmerne på årsmødet afholdes urafstemning blandt medlemmerne om to kandidatlistes.

I tilfælde af at en spidskandidat ikke kan eller vil opstille samt i tilfælde af eksklusion kan hovedbestyrelsen vælge en ny kandidat frem til årsmødet.

Partiskift

Såvel spidskandidater som øvrige folketingskandidater samt kandidater til amts- og kommunevalg underskriver en erklæring om at udtræde af den parlamentariske forsamling, de er kandidater til, hvis den pågældende ikke længere er medlem af Enhedslisten.

Ligesom Enhedslisten ikke accepterer, at valgte medlemmer tager deres mandat med sig ved udtrædelse af Enhedslisten, modtages andre partiers mandater heller ikke som Enhedslistemandater.

Valg af øvrige kandidater

Øvrige folketingskandidater vælges i lokalafdelingerne. Ændringer meddeles hovedbestyrelsen forud for hvert ordinære årsmøde (med forbehold for ændringer af spidskandidater). Hvor der ikke vælges kandidater lokalt, kan hovedbestyrelsen opstille kandidater.

9. Enhedslistens folketingsgruppe

Enhedslistens folketingsmedlemmer er opstillet og valgt på Enhedslistens grundlag og er ansvarlige

over for Enhedslistens hovedbestyrelse og årsmøde.

Vesentlige politiske spørgsmål drøftes mellem folketingsgruppen og hovedbestyrelsen, og der tilstræbes konsensus. Ved uenighed skal sagen forelægges hovedbestyrelsen til afgørelse.

10. Udvalg

Landsdækkende politiske udvalg kan oprettes efter godkendelse i hovedbestyrelsen. Udvalget udpeger en hovedansvarlig for udvalget, der sammen med evt. ansatte har ansvaret for udvalgets arbejde. Udvalgene udarbejder et kommissorium for sit arbejde. De hovedansvarlige for udvalgene og kommissorierne skal efterfølgende godkendes i hovedbestyrelsen. Medlemmer af Enhedslisten ydes rejse- og refusion til udvalgs møder.

Udvalgenes vigtigste opgaver er:
– at være politisk aktive i.f.t. de relevante folkelige bevægelser på feltet,

– at fungere politikudviklende, såvel generelt og programmatisk som i.f.t. større udspil fra hovedbestyrelsen og folketingsgruppen,

– at informere Enhedslistens øvrige medlemmer,

– at stille forslag om aktiviteter der kan inddrage bredere dele af Enhedslisten.

Folketingsgruppen og hovedbestyrelsen skal sende udspil samt væsentlige sager til høring i det/de relevante udvalg.

Udvalg kan kun udtale sig i eget navn. Udvalgsmoderne er åbne og annoncerede for alle medlemmer af Enhedslisten. Interesserede, der ikke er medlem af Enhedslisten, kan inviteres til at deltage i udvalgsarbejdet.

Udvalgene kan nedsætte et arbejdsudvalg der imellem udvalgsmoderne får uddelegeret udvalgets kompetence.

11. Rotationsordning

Centrale tillidshverv i Enhedslisten er ikke tidsubegrænsede.

– Medlemmer af Folketinget kan ikke opstille til urafstemningen ved årsmødet efter deres syvende år i Folketinget.

– Fuldtidsansatte politikere i kommuner, bydele og amter, f.eks. borgmestre, kan ikke genopstille til hvervet efter to fireårsperioder.

– Medlemmer af hovedbestyrelsen kan ikke genopstille til hovedbestyrelsen ved årsmødet efter deres syvende år i hovedbestyrelsen.

– Fuldtidsansatte i Enhedslisten kan ikke genansættes ved udløbet af deres syvende 1-årskontrakt. (Det gælder dog for ansatte ansat før 1/3 1999, at de kan være ansat i op til 10 år.)

For samtlige stillidshverv gælder, at der tidligst kan søges opstilling /ansættelse igen til samme stillidshverv efter 2 års pause.

I fald man falder for rotationsordningen på baggrund af et fuldtidstillidshverv i Enhedslisten, kan man ikke bestride et nyt fuldtidstillidshverv i de kommende to år.

12. Økonomi

Ud over medlemskontingentet, der fastsættes af årsmødet, får Enhedslisten sine indtægter fra:

– indsamlinger og frivillige bidrag,

– partistøttemidler,

– en af hovedbestyrelsen fastsat andel af vederlag, der modtages for hver, hvortil man er udpeget af eller valgt for Enhedslisten, se dog nedenstående.

– partiskat fra Enhedslistens folketingsmedlemmer, der indbetaler et beløb svarende til den del af indtægten, der ligger ud over gennemsnittet af en faglig arbejders løn i København (minus fradrag af skat og særlige udgifter i f.m. hvervet). Har et folketingsmedlem en betydelig indtægtsnedgang i forbindelse med valget, kan hovedbestyrelsen i særlige tilfælde godkende en midlertidig reduktion af partiskatten. Der betales også partiskat af eftervederlaget som folketingsmedlem.

Enhedslistens regnskab revideres dels af en årsmødevalgt intern revi-

sor, dels af en ekstern revision, hvor revisionselskabet udskiftes mindst hvert 5 år.

For Enhedslisten hæfter alene dens formue.

13. Udelukkelse

stk. 1. Medlemmer, der modarbejder Enhedslistens formål og politiske grundlag eller som handler til skade for Enhedslisten, kan udelukkes fra Enhedslisten.

stk. 2. Beslutning om udelukkelse træffes af hovedbestyrelsen med 5/6 flertal. Kun afdelinger, afdelingsbestyrelser og arbejdsudvalget kan indstille medlemmer til udelukkelse af Enhedslisten.

Før et medlem indstilles til udelukkelse skal vedkommende have oplyst hvad årsagen er til at udelukkelse overvejes. Og medlemmet skal have lejlighed til såvel mundtligt som skriftligt at ytre sig.

stk. 3. Hovedbestyrelsens beslutning om udelukkelse kan af det pågældende medlem indkendes til årsmødet. En sådan anke har ikke opsættende virkning. Anken skal fremsendes senest 14 dage før årsmødet. Det udelukkede medlem skal have lejlighed til at ytre sig såvel skriftligt som mundtligt over for årsmødet. Årsmødet træffer beslutning i ankesagen med almindeligt flertal.

stk. 4. Personer der tidligere er udelukket fra Enhedslisten kan kun genoptages i organisationen, hvis hovedbestyrelsen godkender dette. Beslutning herom træffes med almindeligt flertal.

Stk. 5. Udelukkelse fra Enhedslisten medfører automatisk udelukkelse fra Enhedslistens udvalg. Et udelukket medlem kan først deltage i Enhedslistens udvalg efter godkendelse iht. stk. 4.

stk. 6. Medlemmer af Enhedslistens udvalg, som ikke er medlem af Enhedslisten, kan midlertidigt udelukkes fra et udvalg. Udvalg kan indstille til hovedbestyrelsen at et medlem midlertidigt udelukkes. Før et medlem indstilles til midlertidig udelukkelse af et ud-

valg skal vedkommende have oplyst hvad årsagen er til at udelukkelse overvejes. Og medlemmet skal have lejlighed til såvel mundtligt som skriftligt at ytre sig. Hovedbestyrelsen træffer afgørelse med 5/6 flertal. Et udelukket medlem kan først deltage i Enhedslistens udvalg efter godkendelse iht. stk. 4.

14. Lovudvalg

Årsmødet vælger et lovudvalg på 3 personer. Folketingsmedlemmer, hovedbestyrelsesmedlemmer og ansatte kan ikke vælges til lovudvalget. Lovudvalget er ansvarlig for fortolkning af vedtægterne. Medlemmer, HB, afdelinger og udvalg kan indbringe tvivsspørgsmål for lovudvalget, der også kan tage sager op af egen drift. Lovudvalgets afgørelse er bindende mellem årsmøderne.

Lovudvalget fremlægger en skriftlig beretning til årsmødet.

15. Ændring af vedtægter

Vedtægterne kan ændres, hvis mindst 50% af de tilstedeværende delegerede stemmer for forslag til ændring af vedtægterne.

Enhedslistens Folketingsmedlemmer



Keld Albrechtsen
Cand.scient.pol., født 1952.
Medlem af Folketinget
siden september 1994.
Valgt i Århus Amtskreds.
Tlf. 33 37 50 02, elkeal@ft.dk



Søren Søndergaard
Faglærer, født 1955.
Medlem af Folketinget
fra september 1994.
Valgt i Københavns Amt.
Tlf. 33 37 50 05, elsos@ft.dk



Pernille Rosenkrantz-Theil
Stud. scient. pol., født 1977.
Medlem af Folketinget fra november
2001.
Valgt på Fyn.
Tlf. 33 37 50 03, elpert@ft.dk



Line Barfod
Advokat, født 1964.
Medlem af Folketinget fra november
2001.
Valgt i Østre Storkreds.
Tlf. 33 37 50 01, elliba@ft.dk

Enhedslistens spids- kandidater til Folketinget

Valgt på årsmødet d. 12.-14. april 2002.
Årsmødet besluttede følgende opstilling efter
en vejledende afstemning blandt de delegerede
(i parentes er angivet de anbefalede 1. suppleanter)



Østre Storkreds
Pernille Rosenkrantz-Theil



Københavns Amt
Pernille Falcon
(Musse Sheikh Ahmed)



Århus
Line Barfod
(Søren Egge Rasmussen)



Fyn
Helge Bo Jensen
(Jesper Kiel)



Nordjylland
Per Clausen



Frederiksborg
Bruno Jerup



Vejle
Bent Hindrup Andersen



Søndre Storkreds
Bjarne Thyregod



Vestre Storkreds
Mette Bloch Hansen anbefales som nr. 1

Andre tillidshverv

Intern revisor
Jørgen Madsen, Silkeborg

Lovudvalget
Svend Erik Christensen,
Roskilde
Pia Andersen, Vesterbro
Kim Bagge, Nørrebro

Råd Fonds bestyrelse
Jesper Kiel, Svendborg
Vibeke Bach Madsen, Nørrebro
Birthe Marker, Østerbro
Christian Juhl, Silkeborg
Søren Rasmussen, Vesterbro

Et medlem yderligere udpeges af
Enhedslistens hovedbestyrelse.

Enhedslistens Hovedbestyrelse 2002-2003

Stemmelist anført forrest

- | | | | |
|---|--|---|---|
|  | 124 Pernille Rosenkrantz-Theil, Nørrebro
20 85 21 86
elpert@ft.dk |  | 48 Søren Egge Rasmussen, Århus
86 74 22 90, 22 15 64 72
s.egge@oekoskolen.dk |
|  | 120 Jette Gottleb, Indre By/Christianshavn
32 57 38 95
jette@amagergade1.dk |  | 42 Jacob Nicoliasen, Frederiksberg
36 30 02 05
jacobn@email.com |
|  | 95 Rune Lund, Nordvest
38 11 60 87
marianneogrune@indbakke.dk |  | 40 Henning Bek, Århus
21 63 86 64
bek@cyberdude.com |
|  | 88 Helge Bo Jensen, Albertslund
43 64 00 56
helge@enhedslisten.dk |  | 36 Susanne Langer, Østerbro
35 42 01 20, 26 85 11 14
susanne.langer@worldonline.dk |
|  | 84 Søren Søndergaard, Gladsaxe
(trådt ud af HB) |  | 34 Kit Aastrup, Århus
86 10 72 32
kit.aastrup@get2net.dk |
|  | 68 Ulf V. Olsen, Odense
66 14 12 31, 23 27 97 26
rejsesekretaer@enhedslisten.dk |  | 33 Bizhan Alankesh, Korsør
58 35 10 85, 28 55 75 89 |
|  | 68 Bjarne Thyregod, Bornholm
56 97 70 85
bjarne15@post3.tele.dk |  | 32 Rune Jakobsen, Århus
86 19 64 57
rune-ida@mail1.stofanet.dk |
|  | 64 Per Clausen, Aalborg
98 13 68 61, 27 12 80 39
elpecl@ft.dk |  | 31 Finn Hansen, Odense (lodtrækning om rækkefølge)
65 97 86 77
hansen.finn@get2net.dk |
|  | 58 Katrine Toft Mikkelsen, Vanløse
38 71 47 77, 40 36 86 77
katrine_toft_mikkelsen@mail.dk |  | 31 Sif Holst, Nørrebro (lodtrækning om rækkefølge)
35 85 60 24
sif@holst.to |
|  | 56 Susanne Flydtkjær, Aalborg
98 13 68 61, 26 85 34 97
flydtkjaer@ofir.dk | Suppleanter: | |
|  | 53 Falle Hjorth, Frederiksberg
33 31 37 34
falle@netbruger.dk | 31 Hans Jørgen Vad, Århus (lodtrækning om rækkefølge) | |
|  | 53 Egon Laugesen, Tønder
74 72 75 92, 40 41 45 56
egon_laugesen@wanadoo.dk | 29 Thomas Egholm, Vesterbro | |
|  | 48 Bruno Jerup, Lyngby
45 93 90 40
bruno.jerup@get2net.dk | 28 Margit Kjeldgaard, Vanløse | |
| | | 26 Louise Hansen, Amager | |
| | | 24 Henrik Nedergaard, Svendborg | |
| | | 22 Thomas Nyboe Stein, Amager | |
| | | 18 Torben Kjær, Frederiksborg Amt Vest | |
| | | 12 Jonatan Møller Sousa, Frederiksborg Amt Vest | |
| | | 11 Mikkel Kaagaard, Århus | |
| | | 11 Birthe Marker, Østerbro | |
| | | 11 Ulrik Appel, Aalborg | |
| | | 5 Peer Westen Pedersen, Valby | |

Der blev afgivet 170 gyldige stemmer (stemmesedler)

Enhedslistens Hovedbestyrelse 2002-2003 37

Lokalafdelinger og kontaktpersoner

Enhedslisten i København

Indre By/Christianshavn

Hanne Micheelsen
Toldbodgade 15 A, 3. th.
1253 København K
tlf. 33 12 32 90
hannetold@get2net.dk

Vesterbro/SV

Ulrik Wagner
Saxogade 29, 4. th.
1662 København V
tlf. 33 21 10 82
freja@12mail.dk

Frederiksberg

Mariann Krieger
Dr. Olgasvej 25
2000 Frederiksberg
tlf. 38 86 94 26
mariann.krieger@pmf.dk

Østerbro

Hans-Henrik Nielsen
Sct. Kjeldsgade 8, 1. th.
2100 København Ø
tlf. 39 29 53 26/22 17 56 43
pia-hans@post.tele.dk

Nørrebro

Jutta Kuchenbecker
Blågårdsgade 2, 1. th.
2200 København N
tlf. 35 39 14 90
eps@post8.tele.dk

Amager

Louise Hansen
Norgesgade 5, 1. th.
2300 København S
tlf. 32 54 66 51/21 24 07 69,
louise.h@knus.dk

Valby

Janni Peitersen
Vigerslev Allé 9, 3. th.
2500 Valby
tlf. 36 46 60 79
janni.peitersen@rbf.dk

Brønshøj/Vanløse

Søren Guts
Hansholmvej 1, 1.tv.
2720 Vanløse
tlf. 38 74 89 25
guts@worldonline.dk

Nordvest

Rune Lund
Sangfuglestien 3, 2.th.
2400 København NV
tlf. 38 11 60 87
marianneogryne@indbakke.dk

Enhedslisten i Københavns amt

Rødovre

Marianne Christensen
Tårnvej 485
2610 Rødovre
tlf. 36 41 20 18
vita@danbbs.dk

Albertslund/Glostrup/Tåstrup

Ulla Elsted Jensen
Galgebakken Torv 7-9A
2620 Albertslund
tlf. 43 62 11 05
ullaelsted@mail.tele.dk

Isbjerg

Birte Søbye Christensen
Spolestræde 20
2635 Isbjerg
tlf. 43 54 23 48
bsc@ishoejby.dk

Hvidovre/Brøndby

Lisbeth Pedersen
Hjæmagervej 11
2650 Hvidovre
tlf. 36 49 80 62
mogens.lisbeth@anarki.dk

Herlev

Jakob Sølvhøj
Sortemosevej 157
2730 Herlev
tlf. 44 44 96 68
jakob.solvhoj@pmf.dk

Ballerup

Christina Acton
Tårnets Kvarter 21
2750 Ballerup
tlf. 44 66 95 75

Tårnby/Drager

Kristine Bak
Rønne Allé 29
2770 Kastrup
tlf. 32 53 21 25
kribak@um.dk

Lyngby

Peter Allin
Skeltøftevej 4, st. th.
2800 Lyngby
tlf. 45 87 11 52
peter@arbejdskamp.dk

Gladsaxe/Værløse

Else Jakobsen
Vadgårdsvvej 133
2860 Søborg
tlf. 39 69 66 02
elily.j@ofir.dk

Gentofte

Jimmy Adamsen
Svanemøllevej 94
2900 Hellerup
tlf. 40 11 40 06

Enhedslisten i Frederiksborg amt

Vest

Mai-Britt Olsen
Slettebjerget 171
3400 Hillerød
tlf. 48 26 12 00
trykkeri@eks-skolens.dk

Øst

Jørgen Bodilsen
Snerlevej 34, 1.tv.
3000 Helsingør
tlf. 49 21 97 91

Farum

Ole Bach
Stavnsholt Cydevej 92
3460 Birkerød
tlf. 44 95 66 89
moller.bach@mail.tele.dk

Allerød

Niels Olaf Crossland
Sandholmvej 4, Lillerød
3450 Allerød
tlf. 48 17 18 79
rieogno@ofir.dk

Helsingør

Mette Tolstrup
Wadstedsvej 1
3220 Tisvildeleje
tlf. 48 70 85 29
mette65@worldonline.dk

Enhedslisten i Roskilde amt

Roskilde/Greve/Lejre

Christian Holket
Skovbogade 11, st.
4000 Roskilde
tlf. 46 32 52 72
chx@dr.dk

Køge

Niels Rolskov
Tesseballevej 40
4681 Herfølge
tlf. 56 27 49 33
rolskov-boedker@mobilixnet.dk

Enhedslisten i Vestsjællands amt

Holbæk

Jørgen Randlev Madsen
Kalundborgvej 229
4300 Holbæk
tlf. 59 44 15 26
jrm@vestnet.dk

Odsherred

Kim Mariegaard
Mosbyvej 36
4500 Nykøbing Sj.
tlf. 59 96 12 02
thambour@mail.tele.dk

Soro-Skælskør

Thomas Clausen
Nebilevej 11 D
4242 Boeslunde
tlf. 58 14 01 04
thomas.clausen@skolekom.dk

**Ringsted-Haslev
Slagelse-Korsør**

Lars Madsen
Dyrhaugesvej 1
4220 Korsør
tlf. 26 71 14 02

**Enhedslisten
i Storstrøms amt****Næstved**

Hans Preben Petersen
Banely 10
4700 Næstved
tlf. 55 77 72 42
preben-p@mail1.stofanet.dk

Vordingborg

Mette Gerde
Egervej 2, Nyråd
4760 Vordingborg
tlf. 55 34 56 46
mgk@bupl.dk

Fakse

Kurt Munck
Strandstræde 5
4654 Fakse Ladeplads
tlf. 56 71 71 51
kurt.munck@faxehus.dk

Lolland

Søren Kolstrup
Hybenvej 21
4930 Maribo
tlf. 54 78 36 58
soeren.kolstrup@maribo.dk

Falster

Kim Pedersen
Fromsgade 30, st. tv.
4800 Nykøbing F
tlf. 29 90 86 60
udm@sol.dk

**Enhedslisten
i Bornholms amt****Enhedslisten Bornholm**

enh-born@image.dk

Helle Nielsen
Mallegade 16, st. th.
3700 Rønne
tlf. 56 95 95 45
hellenielsen@image.dk

**Enhedslisten
i Fyns amt****Odense**

Huset, Absalonsgade 26, st.
5000 Odense C
tlf. 6612 2690
enhedslisten-odense@hansen.
mail.dk

Jens Posselt
Mosegårdsvej 7
5000 Odense C
tlf. 66 12 47 08
j.posselt@galnet.dk

Svendborg

Henrik Nedergaard
Sankt Jørgensvej 41
5700 Svendborg
tlf. 66 22 89 59
nedergaard.svb@get2net.dk

Egebjerg

Ole Giering
Fruens Have 18
5762 Vester Skerninge
tlf. 62 24 33 69

Vestfyn

Nord: Poul Andersen
Havevej 23
5500 Middelfart
tlf. 64 41 10 29
anni.poul@get2net.dk

Syd: Palle Ebdrup
Søvangen 7, Sønderby
5631 Ebberup
tlf. 64 74 27 28

Midtfyn

Birgit Fussing
Fåborgvej 27, Heden
5750 Ringe
tlf. 62 66 14 00

Østfyn

Benny Pieszak
Bygaden 5, Bovense
5800 Nyborg
tlf. 65 36 15 35
pieszak@tdcspc.dk

**Enhedslisten
i Sønderjyllands amt****Haderslev**

Jørgen Nielsen
Færgevej 65 N, Aarøsund
6100 Haderslev
tlf. 74 58 57 39

Alsund

Dorthe Dethlefsen
Mommarsvej 333
6470 Sydals
74 40 75 06
geert@ticali.dk

Aabenraa

Jette Hedegaard
Haraldsødalvej 35
6330 Padborg
tlf. 74 67 28 10/22 40 37 14
jhedegaard@vip.cybercity.dk

Tønder

Egon Laugesen
Narremarksvej 42, st. th.
6270 Tønder
tlf. 40 41 45 56
egon_laugesen@wanadoo.dk

**Enhedslisten
i Ribe amt****Esbjerg/Ribe**

John Littau
Skoleparken 61, 3. tv.
6705 Esbjerg Ø
tlf. 75 14 09 64
kejol@ofir.dk

**Enhedslisten
i Vejle amt****Horsens**

Bogcafeen
Smedegade 17
8700 Horsens
tlf. 75 62 52 58

Bent Hindrup Andersen
Vesterby 54, Endelave
8700 Horsens
tlf. 76 28 01 51
benthindrup.andersen@agri-
sci.dk

Vejle

Karl Aage Angri Jacobsen
Laget Center 75 B, st. mf. th.
7100 Vejle
tlf. 75 82 80 83

Fredericia

Bjarne Bjerring
Lyngvej 30
7000 Fredericia
tlf. 75 94 03 35
bjarnebjerring@vip.cybercity.dk

Kolding

Peder Skov Pedersen
Kringsvej 25, Brandrupdam
6000 Kolding
tlf. 75 51 87 51
psp@interset.dk

**Enhedslisten
i Ringkøbing amt**

Jens Christian Nielsen
Gl. Landevej 110
7400 Herning
tlf. 97 12 97 58
jens.eva@post.tele.dk

Lars Dohn
Ørskovvej 12
7400 Herning
tlf. 97 16 21 93
kvoldsdohn@get2net.dk

**Enhedslisten
i Århus amt****Århus**

Enhedslisten - de rød-grønne
Sejregade 18, kld. tv.
8000 Århus C
tlf. 86 12 50 45
el-aarhus@get2net.dk

... fortsat fra foregående side: Lokalfdelinger og kontaktpersoner

Odder

Jens Erik Buur
Villavej 25A, Hou
8300 Odder
tlf. 86 55 63 67
jeg@ats.dk

Hinnerup

Susanne Sommer Petersen
Overdrevet 9
8382 Hinnerup
tlf. 86 98 85 80
ss@djh.dk

Silkeborg

Jørgen Madsen
Sanatorievej 18, 2.
8600 Silkeborg
tlf. 86 81 39 41
sirdorf@mail.tele.dk

Skanderborg

Flemming Schreiber Pedersen
Hårbyvej 15, Hårby
8660 Skanderborg
tlf. 86 52 58 10
schreiber_moos@mail.tele.dk

Randers

Niels Overgaard Hansen
Porsevej 3, Helsted
8900 Randers
tlf. 86 40 22 82
porsevej@hotmail.com

Djursland

Mogens Overballe
Georgsmindelvej 5
8961 Aallingåbro
tlf. 86 48 66 69
overballe@get2net.dk

Enhedslisten i Viborg amt

Viborg

Erik Lauridsen
Slesviggade 24
8800 Viborg
tlf. 86 62 63 70
erik.lauridsen@mail.dk

Skive

Mors-Thy

Jens Otto Madsen
Fayes Allé 15
7700 Thisted
tlf. 97 92 00 81
jens.otto@get2net.dk

Enhedslisten i Nordjyllands amt

Aalborg

Brian S. Nielsen
Scoresbysundvej 3, st. 0035
9210 Aalborg SØ
tlf. 22 46 58 87
briansnielsen@care2.com

Frederikshavn

Poul-Erik Wæhrens
Tuenvvej 66, Elling
9900 Frederikshavn
tlf. 98 48 19 82
poul-eww@12mail.dk

Hjørring

Peder Hvelplund
Tagholmvej 139, Gl. Vennebjerg
9800 Hjørring
tlf. 98 96 08 00
hvelplund@mail.dk

Sydhimmerland

Erik Asp
Hjedsbækvej 421, Braulstrup
9541 Suldrup
tlf. 98 65 32 70

Landskontoret

Studiestræde 24, 1., 1455 Kbh. K, tlf. 33 93 33 24, fax 33 32 03 72, giro 2 75 47 38, landskontoret@enhedslisten.dk

Enhedslisten København

Gunna Starck, Studiestræde 24, 1., 1455 Kbh. K, tlf. 33 93 33 24, fax 33 32 03 72, kbh@enhedslisten.dk

Folketingsgruppen

Christiansborg, 1240 Kbh. K, tlf. 33 37 50 50, fax 33 37 50 70, christiansborg@enhedslisten.dk

Enhedslisten Århus

Sejersgade 18, kld. tv., 8000 Århus C, tlf. 86 12 50 45, fax 86 19 14 80, el-aarhus@get2net.dk

Enhedslisten Fyn

Abzalonsgade 26, 5000 Odense C, tlf. 66 12 26 90, enhedslisten-odense@hansen.mail.dk

Jyllands-Fyns-sekretær

Ulf V. Olsen, Thyras Allé 12, 5250 Odense SV., tlf. 66 14 12 31, 23 27 97 26, rejsesekretaer@enhedslisten.dk

Enhedslistens døveafdeling

Mette Sommer, Teglbændervej 4, 2. th. 2400 Kbh. NV., tlf. SMS 21 42 78 86, sommermette@hotmail.com

SUF (Socialistisk UngdomsFront)

Studiestræde 24, 3, 1455 Kbh. K, tlf. 33 33 81 69, suf@ungdomsfront.dk

For oplysninger om ophavsret og brugerrettigheder, se venligst www.kb.dk

For information on copyright and user rights, please consult www.kb.dk